

NEREYE GELDİK, NEREDE DURUYORUZ, “KÖŞEYE Mİ SIKIŞTIK”, DAHA İLERİYE NASIL GİDECEĞİZ?..

Münir Aktolga
Ekim 2014

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	4
ORTA DERECEDE GELİŞMİŞ BİR ÜLKE OLARAK KALMA TEHLİKESİNİN OBJEKTİF TEMELLERİ	4
„KÜRESEL DEMOKRATİK DEVRİM“, „GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER“ VE TÜRKİYE	6
ANCAK, BU SÜREÇ GELDİ ŞİMDİ BİR NOKTAYA DAYANDI, MEVCUT DİNAMİK ARTIK ONU DAHA İLERİYE DOĞRU GÖTÜRMEYE YETMİYOR..	9
PEKİ, BUNDAN SONRA NASIL YOL ALACAĞIZ, NEREDE BULUNUYORUZ VE DAHA İLERİYE DOĞRU NASIL GİDECEĞİZ..	9
EĞİTİM-ÖĞRENMEK, ÖĞRETMEK NEDİR, BİLGİ ÜRETİMİ FAALİYETİ NEDİR, BU İŞİN ÖN KOŞULLARI NELERDİR?..	10
ÖNÜMÜZDE YIĞILI OLAN VE ÇÖZÜM BEKLEYEN DİĞER SORUNLAR..	12
ÖNCE, ŞÖYLE BİR SOLUK ALIP, DAHA FAZLA PROBLEM YARATMA SÜRECİNİ DURDURMAK, YANİ, FRENE BASMAK GEREKİYOR!..	13
HEPSİ BU KADAR DEĞİL Kİ!	17
PEKİ O ZAMAN NE YAPMALIYIZ?	18
GÜCÜNÜ TARİHTEN VE COĞRAFYADAN ALAN „STRATEJİK OLARAK DERİN“ BİR ANLAYIŞI ŞU ANIN GERÇEKLİĞİYLE BAĞDAŞTIRACAK STRATEJİK OLARAK DERİNLİĞİ OLAN BİR ÇÖZÜM ÖNERİSİ..	20

ÖNSÖZ:

„Bence bugün Türkiye'nin, karşısına çıkan sorunları aşarak, içine girilen dar boğazdan çıkabilmesinin bir tek yolu var: YENİLENEBİLİR ENERJİ alanında bir seferberliğe girişmek!..”

En sonunda söyleyeceğimi en başında söyleyerek işe başlayayım da sonra kimse demesin ki, „ne yani kardeşim, bir yanda İŞİD, öte yanda „barış sürecine“ yapılan sabotajlar, ortalık kan gölüne dönmüş adeta ve böyle bir ortamda sen tutmuş „tek çözüm yolu yenilenebilir enerji konusunda bir seferberlik ilan etmekten geçiyor“ diyorsun, ne alakası var“!!..

Evet, alakası var, hem de çok var!..Gene çalışmanın sonuç bölümünden:

“Bakın, bu alanda, sadece devlet politikası olarak bir hamle yapmaktan falan bahsetmiyorum, SEFERBERLİK bambaşka bir kavramdır!..Bu konuyu, Türkiye için "stratejik derinliği" olan bir konu olarak ele alıyorum ben.. Bu nedenle, bu alanda öyle şu an olduğu gibi basit teşvik tedbirleriyle falan yetinilemeyeceğinin altını çizmek istiyorum!..Faizsiz krediden, alan tahsis etmeye, en azından yirmi yıl alım garantisinden vergiden muafiyete kadar radikal tedbirlerle birlikte yürütülecek bir devlet ve sivil toplum projesinden bahsediyorum; bu alanda bir yatırım seferberliğine ihtiyaç olduğunu söylerken kollektif bir ayağa kalkıştan bahsediyorum!...Köy köy, kasaba kasaba insiyatifler, kooperatifler kurmak gerektiğinden, “bu benim işimdir” diyerek insanların büyük bir motivasyonla böyle bir projeye sarılır hale getirilmesinden bahsediyorum!...Bütün bu sivil toplum insiyatiflerinin devlet tarafından teşvik edilmesini, hiçbir insiyatifin başboş bırakılmaması gerektiğini, hem

kendi enerji ihtiyacını karşılaması, hem de her türlü tasarrufunu değerlendirmesi için devletin vatandaşa adeta garanti vermesi gerektiğini söylüyorum!..Yani, topyekün bir kalkışmadan-bu anlamda bir SEFERBERLİKTEN bahsediyorum!. Ve diyorum ki, bakın o zaman neler oluyor bu ülkede!..”

Eğer bugün Türkiye bir dar boğaza gelip dayandıysa, çabalayıp dursak da bir türlü „orta derecede gelişmiş bir ülke“ olma sınırının ötesine geçemiyorsak artık, bunun iki nedeni var. Birincisi açık, her yıl enerjiye 60 milyar dolar ödemek zorunda olmamız. Bütün o “cari açık” sorunumuzun falan kökeni gelip buraya dayanıyor sonunda. E peki ne yapacağız, nasıl kapatacağız bu açığı? “Orta derecede gelişmiş ülke” olma konumunu nasıl yeneceğiz?..2023 hedeflerinden bahsediyoruz, güzel şeyler bunlar; ama daha birkaç gün önce ekonomi yönetimi nerede bulunduğumuzun altını çizerek, önümüzdeki yola işaret etti. Eldeki olanaklara, dış konjoktüre değinerek mümkün olan büyüme stratejisinin altını çizilmeye çalışıldı. Burada söylenenler hiçte öyle içaçıcı şeyler değil. “Tamam, büyümek istiyoruz” falan da, öyle sadece istemeye olmuyor bu iş. Peki ne yapacağız o zaman?

Neresinden bakarsanız bakın, büyümenin, gelişmenin yolu, son tahlilde “yeni bilgiler üretip piyasaya katma değeri yüksek mallar sürebilmekten” geçiyor?..Bu açık!..

Evet, ama bakın işte tam bu noktada da ikinci sorun çıkıyor karşımıza!!

İki yüz yıldır doğal yatağından saptırılmış bir toplumuz biz. Daha yeni yeni kendi yolumuzu bulmaya, koparılmış olduğumuz tarihimizle, kültürümüzle buluşmaya çalışıyoruz. Böyle bir toplumun öyle hemen birden bire yeni bilgiler üretebilmesi mümkün müdür? Bilgi üretmek demek, çevreden gelen informasyonları sahip olduğumuz bilgi temelimize değerlendirip işleyerek „bilgi“ adı verilen yeni ürünler ortaya çıkarabilmek demektir¹. Peki hangi „bilgi temeliyle,, başaracağız biz bu işi?

İki yüz yıldır „bilgi temeli“ tahrip edilmeye çalışılmış bir toplum olduğumuzu söylemiştik, bu arada pozitivist toplum mühendisleri kendi kafalarına göre yeni „bilgi temelleri“ kazandırmaya çalışmışlar bu topluma!. Mübarek sanki kompüter bu, çıkar bir programı (software) koy onun yerine başkasını!!..Bu nedenle, daha henüz doğru dürüst bir eğitim sistemimiz bile yok bizim!. En önemlisi de, nasıl bir eğitim sistemine sahip olmamız gerektiğini bile henüz daha bilmiyoruz!. E, bu durumda nasıl yeni bilgiler üreterek katma değeri yüksek mallar elde edeceğiz?. Tamam, son tahlilde bu işin başka yolu yoktur, doğru, ama, kısa ve orta vadede ne yapacağız!?

İKİ SAPMA..

İşte tam bu noktada „çaresizlik“ iki eğilimin, ideolojik kökenli iki sapmanın ortaya çıkmasına neden oluyor.

Birincisi açık; eski devletçi-Kemalist statükonun içe kapanmacı, devletçi, statik dünya görüşünü savunanların çizgisi. Az üretirsen az enerji tüketir, az ithal girdi kullanırsın olur biter, ne cari açık kalır ortada ne birşey!! Bunların

¹ <http://www.aktolga.de/t6.pdf> “Öğrenmek Nedir, Neden Öğreniyoruz, Nasıl Öğreniyoruz”, 2006

bütün söylediklerinin, yazıp çizdiklerinin özü esası budur!! Türkiye’de „sol“ muhalefet diye boy gösterenlerin sahip çıktıkları bu politika eski devletçi paradigmanın günümüzdeki uzantısından başka birşey değildir aslında!. Onların bütün dertleri, kaybettikleri eski cennetlerine yeniden kavuşabilmekten başka birşey değil!. Her türlü yeniliğe karşı çıkan, bütün sorunların kaynağının üretici güçlerin gelişmesi olduğunu düşünen bu gerici muhalefete göre en kestirme yol, hiç birşey yapmamaktır!!.Devletçi elitler toplumun ürettiği bütün nimetlerden yararlanırken diğer insanlar da „şükür“ diyerek „doğayla içiçe“ „huzur içinde“ yaşasınlar!!.Bunların dünya görüşü budur!!..

İkincisi ise, AK Parti’nin içinde filizlenmeye çalışan yeni tipten devletçi milliyetçi bir akım. Bunlar da, eski devletçi statik-içe kapanmacı dünya görüşüne karşı çıkarlarken, işi abartarak başka bir uç noktaya götürüyorlar meseleyi ve tek çıkar yolun „genleşmeci,, devletçi bir yayılma politikası olduğunu söyleyerek „emperyal“ bir ülke haline gelmek olduğunu savunuyorlar!. Davutoğlu’nun „stratejik derinlikli,, politikalarının arkasına gizlenerek-onu, milliyetçi-devletçi yayılmacı bir anlayışla yorumlayarak- kendini ifade etmeye çalışan bu çevreleri sakın küçümsemeyelim; en az birinciler kadar tehlikeli bir sapmadır bu da!.Ayrıca, iktidar partisi içinde gelişmeye çalıştıkları için, bunların işi daha da tehlikeli noktalara götürebilme potansiyelleri olduğunu da unutmamalıyım!..

PEKİ NEDİR BU İŞİN ÖZÜ?.

Lafı hiç uzatmaya gerek yok aslında, işin özü dönüp dolaşıp gelip enerjiye, petrol ve doğal gaza dayanıyor, kim ne derse desin böyle bu!.Bütün o ürkek, içe kapanmacı-devletçi politikaların da, yayılmacı-„genleşmeci“-„emperyal“ bir ülke haline gelme politikalarının da altında yatan sorun budur! Ülke olarak bizim yeteri kadar petrolümüz, doğal gazımız yok. Biz bunları dövizle ödeme yaparak dışardan satın almak zorundayız. İşte bizim belimizi büken ana sorun bu, altından birtürlü kalkamadığımız sorunların özü, kaynağı bu!..

Bu arada, kafa karışıklığına yol açmamak için hemen altını çizmekte yarar gördüğüm bir nokta var. Demin, ikinci türden „sapmaya“ işaret ederken, bunların Davutoğlu’nun „stratejik derinlik“ politikalarının arkasına gizlendiklerini söylemiştik. Ben, özünde, Davutoğlu politikasının çıkış noktasını oluşturan „stratejik derinlik“ anlayışına karşı falan değilim!. Davutoğlu, üretici güç olarak tarihi ve coğrafyayı da işin içine katarak „yeni Türkiye“ için ufuk açıcı bir paradigma çiziyor. Hepsi bir yana, tarihi ve kültürel beraberliğimizden yola çıkılarak, İslam ülkeleriyle olan dayanışma vurgulanıp, buralarda kendi pazar payımızın arttırılmasına çalışılıyor!.Niye kötü birşey olsun ki bu!. Benim altını çizmeye çalıştığım ve bir „sapma“ olarak nitelendirdiğim eğilim, bu işi, yani „tarihi ve kültürel beraberliğimiz,, konusunu abartarak (bunun arkasına gizlenerek) temel sorunlarımızın çözümünü sadece 20.yüzyıl kalıntısı yeni tipten yayılmacı bir ulus devlet paradigmasına indirgemekle ilgili..Ana çizgiden sapma bu noktada ortaya çıkıyor. Yoksa ben, esas yolundan saptırılan nehrin tekrar ana yatağına döndürülmesine, bu anlamda bir „restorasyona“ karşı değilim!. Benim karşı olduğum şey, „yeni Türkiye“ anlayışını sadece eskinin restore edilmiş şekli olarak anlayarak, 21.yüzyıla ilişkin sorunları artık eskimiş olan bir paradigmanın gölgesinde çözmeye çalışmak!.

GİRİŞ

ORTA DERECEDE GELİŞMİŞ BİR ÜLKE OLARAK KALMA TEHLİKESİNİN OBJEKTİF TEMELLERİ..

YENİ ESKİNİN İÇİNDE GELİŞİR DEMİŞTİK..

KÜRESELLEŞME SÜRECİ VE KÜRESEL DEMOKRATİK DEVRİM DİYALEKTİĞİ..

Daha önceki çalışmalarda, uzun uzun, soğuk savaşla birlikte ikiye bölünmüş dünyada kapitalist dünyanın kendi içindeki ilişkilerin de değişmeye başladığını anlatmıştık²...Ama giderekten, kapitalist dünya içindeki değişme sadece kapitalist ülkeler arasındaki ilişkilerle de sınırlı kalmıyor, mevcut yapının işletme sistemi olan **kayıtsız şartsız tekel egemenliğine dayalı tekелci kapitalizmin-emperyalizmin kendisi de değişmeye başlıyordu**. Çevrenin- dış dünyanın- değişmesi, eski biçimiyle tekелci kapitalizmin varoluş koşullarını da yok etmişti. Dünyanın ikiye bölünmesi bunun için bir milad olmuştu adeta. Tekelci kapitalizmin, yeni koşullarda daha önceki varoluş biçimini gerçekleştirilmesi-üretmesi mümkün değildi artık.

Sonra, “peki pratikte değişen ne oldu” diye sorarak demiştik ki, “büyük kapitalist ülkeler yerli yerinde duruyorlar, finans kapital de duruyor yerinde, değişen ne olmuştur gerçekten? Öyle sanıyorum ki, bu soruya verilen cevabı geride kalan şu son yirmi yıl doğrulamıştır! Şöyle diyorduk o zaman:

“Değişen şu oldu: Eskiden tekel+ulus devlet bir bütündü. Egemenlik alanını genişletmek için bu ikili bir bütün olarak hareket ediyorlardı. Finans kapital de ulus devletin açtığı güvenli yolda yürüyerek dünya pazarlarını istilâ ediyordu. Ki bu da, aynı hedefi güden, herbiri diğerlerinin aleyhine olarak kendi nüfuz bölgesini genişletmek isteyen emperyalist ülkeler arasındaki çelişkileri ön plana çıkarıyordu. Ancak, bu sürecin ve bu sürece yön veren çelişkilerin, yeni dönemde de- yani ikiye bölünmüş dünya ortamında da- eskiden olduğu gibi aynen sürmesi artık mümkün değildi. Çünkü bu, bütün bir insanlığı topyekün yok oluşa götürebilirdi. İşte, iş bu noktaya gelince, durum, bütün diğer yasaların üstünde olan “yaşamı devam ettirme” yasası (survive-überleben) açısından sürdürülemez hale gelince, finans kapital yavaş yavaş ulus devlet yükünü sırtından atmaya, dünya pazarlarına yayılmanın daha başka-barişçi yollarını aramaya başladı³.

“Ama ne olabilirdi bu “yeni-barişçi yollar” diye sorduktan sonra bu soruya da şöyle cevap veriyorduk:

“Bir malı daha iyi kalitede, daha ucuza imal ederek rekabet etmek ve bu şekilde, daha çok satarak, dünya pazarlarında daha çok yer kapmak”!

Ortaya çıkan sonuç gerçekten çok önemli idi; ki bunu da şöyle ifade etmiştik: “İşte, yeni dönemin, “soğuk savaş” döneminin, atom bombasından daha güçlü, en önemli “silâhi” bu olmuştur! Öyle bir silahtı ki bu, hem sosyalist sisteme karşı, hem de kapitalist ülkelerin kendi aralarındaki rekabette birbirlerine karşı etkiliydi; üstelikte, hiçbir kullanma riski taşııyordu!..

Sonra, şöyle devam ediyorduk:

“İşte, dünya ikiye bölünüp de, artık ulus devletle birlikte nüfuz bölgeleri yaratarak dünya pazarlarında daha çok yer kapma yöntemi imkânsız hale gelince, yani tekелci kapitalist işletme sistemi azami kâr elde etmek için elverişli olmaktan çıkınca, sırtında

² <http://www.aktolga.de/t5.pdf>

³ a.g.e

yumurta küfesi olmayan finans kapital, hiç düşünmeden bu sefer de ulus devleti sırtından atıverdi ve tekrar eski silâhlarını kuşanmaya başladı! Önemli olan ne işletme sistemiydi, ne de ulus devlet, önemli olan azami kâr'ı elde edebilmektir; yeni koşullara uyum sağlayarak, eskiden olduğu gibi tekrar daha ucuza ve daha iyi kalitede mallar üretmeye, dünya pazarlarında bu yöntemle yer kapmaya yoğunlaştı. Yeni koşullar altında bu yöntem onun hareket kabiliyetini çok daha fazla arttırıyordu. Bu türden bir rekabetin, yani ulus devlet gücüne dayanmadan yürütülen bir rekabetin silahlı-sıcak savaflara yol açması, ve esas düşman olan sosyalist sistemin karşısında güvenlik zaafına neden olması riski de yoktu! Müthiş birşeydi bu! İşte, ikiye bölünmüş dünyada, soğuk savaş devam ederken yeni-küresel dünya sisteminin tohumu ana rahmine böyle düştü. Ve kimse farkına varmadan, usul usul böyle gelişmeye başladı orada”..

İşte, soğuk savaş sona erdiren diyalektiğin özü budur..

Sonrasını biliyoruz!. Duvarların yıkılışı, ikiye bölünmüş dünya pazarlarının tekleşmesi, ve de, sermayenin sırtındaki ulus devlet kabuğunu bir yana atarak, adeta zemberekten boşanmışçasına dünyanın dört bir tarafına doğru yayılması geldi arkadan..Peki nereye gidiyordu sermaye? Üretim maliyetleri nerede daha ucuzsa artık oraya doğru akmaya başlıyordu su- yani sermaye⁴..

Fizik'teki “bileşik kaplar”ın ne olduğunu herkes bilir sanırım. İki kova düşününüz, öyle ki, bunlar bir boruyla alttan birbirine bağlı olsunlar. Bu kovalardan birini geliştirmekte olan ülkeler, diğerini de gelişmiş ülkeler olarak düşünelim. Sermaye de kovaların içindeki o su olsun. İşte, bu yeni dünya düzeni doğuncaya kadar su, şu ya da bu biçimde, hep az gelişmiş ülkelerin kovalarından gelişmiş ülkelerin kovalarına doğru akardı! Bu yüzden de, geliştirmekte olan ülkelerin kovaları hep boş dururken, gelişmiş ülkelerin kovaları dolar taşardı! Ulus-devletlerinin arkasına sığınan tekeller kapitalistler tekeller egemenliği sayesinde az gelişmiş ülkelerin sütünü bir inek gibi sağarlardı adeta! Bu tekel kâr'ından gelişmiş ülkelerin halkı-çalışanları da alırlardı paylarını tabii! Buna bağlı olarak da toplumsal yaşam seviyesi buralarda bir hayli yükselmişti.

Dünya tekleşip de, küresel rekabet mücadelesinde üstte kalabilmek için, sermaye üretim maliyetlerinin daha düşük olduğu az gelişmiş ülkelere doğru kaymaya başlayınca işler tersine döndü ve su bileşik kaplarda tersine doğru akmaya başladı!

Bu o kadar önemli bir gelişmeydi ki, birkaç yıl içinde gelişmiş ülkelerdeki yatırımlar bıçak gibi kesilmeye başlamıştı. Sırtına dolarlarını eurosunu yükleyen kapitalistler Çin'e, Hindistan'a, Türkiye'ye, üretim maliyetleri nerede düşükse, kim kendilerine daha elverişli yatırım olanakları sunuyorsa oraya gitmeye başlıyorlardı⁵! İnfomasyon teknolojisinin bu kadar geliştiği, küçük bir köy haline gelmiş bir dünyada üretimin nerede yapıldığı hiç önemli değildi artık. Hatta öyle ki, bir malın bir parçasını Çin'de, bir parçasını Polonya'da yaptırarak, sonra da bütün bu parçaları, örneğin Türkiye'de biraraya getirip monte etmek bile mümkündü. Önemli olan, rekabet mücadelesinde en iyi kalitede ve en ucuza üreterek azami kâr'ı gerçekleştirebilmektir. Üretimin, yatırımların hangi ülkede olacağından sermaye açısından başka hiç bir anlamı kalmamıştı. Sermaye, sırtındaki “ulusal” etiketini hiç düşünmeden çıkarıvermiş, gelişmiş ülkelerin ulus-devlet yöneticileri de sap gibi ortada kalmışlardı! Yatırım olmayınca işsizlik ve devlet bütçesindeki açıklar da çığ gibi büyümeye başlıyordu artık buralarda. Ve işin ilginç tarafı, iktidara kim gelirse gelsin artık hiç bir çözüm yolu da görünmüyordu ufukta! Hani öyle eskiden olduğu gibi, muhafazakârlar gider, sosyal demokratlar gelir, ya da tersi, işleliyordu artık! Örneğin, bir işçinin Almanya'daki maliyeti ayda üç bin euro ise, bu, Çin'de yüz elli dolar, Polonya'da veya Türkiye'de ise üç yüz dolardı. Üstelik bir de bedava arsa ve ilk on yıl için vergi muafiyeti de elde ediyordu kapitalistler

⁴ Çalışmanın sonunda EK te yer alan rakamlara bakabilirsiniz

⁵ EK'teki istatistiklere bakınca bu gerçek apaçık çıkıyor ortaya..

buralarda! Ulus devlet yöneticileri Almanya'daki işçi ücretlerini indirseler indirseler kaçta indirebilirlerdi ki! Bu yolla bir Çin'le, ya da Türkiye ile rekabet edebilmek mümkün müydü!

Yapacak birşey kalmamıştı! Sermaye nerede ucuza üretebiliyorsa oraya gitmeye mecburdu. O gitmezse, rakibi gidecek, ondan daha ucuza ürettiği için de azami kârı o cebine indirecekti. Bırakınız azami kârı, iletişimin bu kadar geliştiği bir dünyada rekabet mücadelesine ayak uydurmadan ayakta kalabilmek bile mümkün değildi artık. Ulus-devlet yöneticilerinin vatan-millet çılgınlıkları, "biraz da ülkenizi düşünerek yatırım yapın" çağrıları hiç yankı bulmuyordu. Sermayenin yeni vatani bütün dünyaydı artık. Ulus-devlet kabuğu çatlamış, kuş pır diye uçup gitmişti-gidiyordu. Kimse de onu tutamıyordu!

Sermayenin ulus devlet yükünü sırtından atarak gelişmekte olan ülkelere doğru yönelmesi (yani akış yönünü değiştirmesi), yukarda bahsettiğimiz bileşik kaplarda, suyun (sermayenin) gelişmiş ülkelere doğru tek yönlü akmasına yol açan basıncın (ulus devlet+tekel egemenliğine dayanan emperyalist sömürü mekanizmasının) ortadan kalkmasının bir sonucuydu. Bu baskı ortadan kalkınca, su (yani sermaye) büyük bir hızla yön değiştirerek tersine doğru akmaya başlıyordu!

Sonuç: Gelişmiş ülkelerde yatırımlar, ekonomik büyüme dururken, gelişmekte olan ülkelerde kapitalizm-üretici güçler hızla gelişmeye başladı" ..

„KÜRESEL DEMOKRATİK DEVRİM“, „GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER“ VE TÜRKİYE

Bugün, „gelişmekte olan“, ya da „azgelişmiş“ dediğimiz ülkeler, yakın geçmişin sömürge-yarı sömürge ülkeleridir. Bunlar, şu ya da bu şekilde „bağımsızlıklarını“ elde ettikten sonra, bu sefer de, Soğuk Savaş dengelerinden yararlanarak iktidarı elinde tutan “ulus devlet yaratıcısı”, bu anlamda „ulusalci“ bürokratik elit bir tabakanın-devlet sınıfının- yönetimi altına giren, üretici güçlerin gelişmesinin adeta dondurulduğu, kısır bir döngünün içinde debelenip duran ülkelerdir. Öyle ki, halâ „ulusal bağımsızlığı temsil ettiğini“ iddia eden bu devlet sınıfı, artık ülkede ki üretici güçlerin gelişmesini engelleyen başlıca unsur haline gelmiştir. „Ulus-devlet“, kapitalist-burjuva devlet demek olduğu halde, „ulusal bağımsızlıkçı“ bu devlet sınıfı, ülkede kendisinden bağımsız bir burjuva sınıfının gelişmesini bile engellemektedir. Devletçilik, devlet mülkiyeti, bu mülkiyete tasarruf yetkisine sahip bürokratlarla-devlet sınıfıyla özdeşleştiği için, bunlar kendilerini sıkı „devletçiler“ olarak ilân etmişler, ülkede oluşturdukları devlet tekelciliğiyle özel sektörün, bireysel kapitalistlerin yolunu tıkar hale gelmişlerdir.

TÜRKİYE'DE BUGÜN GELİNEREN NOKTAYI GÖREBİLMEK İÇİN ÖNCE BİRAZ BURAYA NASIL GELDİK ONU ÖZETLEYELİM..

Gelişmekte olan ülkelere dair bütün bu söylenenlerin en güzel örneği Türkiye idi!⁶ Türkiye'deki „devlet sınıfı“da „ulusal bağımsızlıkçılığı“, ulus devlet savunuculuğunu kimseye bırakmazdı! „Devletçilik“ onların „ulusalcılığının“ vazgeçilmez unsuru idi! Öyle ki, bunlar, iktidarı ellerinde tutabilmek uğruna, „Marksist“ oldukları için „devletçi“ olan „solcularla“ ve faşist-ırkçı oldukları için devleti yücelten sağcılarla da kolkola girmişler, gelişmek, ilerlemek-zenginleşmek isteyen halkın, Anadolu kapitalizminin güçlerinin karşısında bir duvar örmüşlerdi. Bütün o „ulusalci“, ya da

⁶ Ama sadece Türkiye değil! Alın bir Suriye'yi, Arap ülkelerini, Afrika ülkelerini, ya da Asya'daki birçok diğer ülkeyi, bunların çoğunu genel olarak aynı "gelişmekte olan ülkeler" kategorisi içinde ele alabiliriz. Türkiye bunların belki de en ilerisi. Hemen hemen hepsi de, kendine özgü, kendini "ulusalci", ulus yaratıcısı olarak nitelendiren, ama öte yandan, ülkede kendilerinden bağımsız bir burjuva sınıfının gelişmesinin de önündeki en büyük engel olan bir devlet sınıfının yönetimindeki ülkelerdir bunlar.

„kızıl elmacı“ söylemlerin ardında yatan gerçek bu idi! Üretim araçlarının ve toprakların yarından çoğunun devlete ait olduğu bir ülkede, Osmanlı'nın devlet olma geleneğini de arkasına alan böyle bir ittifakı küçümsememek gerekiyordu. Eski konumlarını kaybetmiş olsalar da bunlar tepeden inmeceydiler, halâ, “bir gece ansızın gelebiliriz” hayaliyle yaşıyorlardı!. Bunlar için „halk“ „cahil“, güdülmesi gereken bir sürüden-Reaya- başka birşey değildi. Herşeyin en iyisini, doğrusunu onlar bilirdi! Çünkü onlar „vatan, millet kurtarıcı“ soydan idiler!..

Seksen yıldır bu devlet sınıfına karşı demokrasi mücadelesi veren halkın, Anadolu kapitalizminin güçlerinin mücadelesi hep inişli çıkışlı olmuştur. Demokrasi cephesi, ne zaman biraz güçlense, hemen ardından bir darbeye karşılaşmış, iktidarı „devletin asıl sahiplerine“ terketmek zorunda kalmıştır. Hep, iki adım ileri bir adım geri giderek ilerlemek zorunda kalınmıştır. Anadolu kapitalizminin güçleri daha önce birkaç sefer iktidara gelmiş olsalar da hiçbir zaman devlete sahip olamamışlardır. Çünkü „devlet kutsaldır“ ve “devletin asıl sahiplerine aittir”! Öyle bir „kapitalist ülke“ düşününüz ki, ülkenin burjuvazisi bir türlü devletin sahibi olamıyordu!

Türkiye bu idi işte! Burjuvaziye rağmen yoktan bir “ulus” yaratan “kahramanlar” ülkesi idi Türkiye!..Bu durum, bu çarpıklık daha yeni yeni değişmeye başlıyor. Ama görüyorsunuz, karşı taraf da-devletin tarafı da-henüz daha pes etmiş değil!. “Yeni Türkiye” falan deyip duruyoruz ama, şunu unutmamalım “yeni Türkiye” henüz daha kurulmuş değil!..O yönde ilerlemeye çalışıyoruz o kadar!..

Ya „ilericiler“, „solcular“ „demokrasi kahramanları“? Bu arada onların ne yaptıklarını mı merak ediyorsunuz? Onlar da bu oyuna-bu günaha ortak olmuşlardır. Ondan sonra da „bu halk bizi niye desteklemiyor“, neden Türkiye’de sol güçlenemiyor diye yakınır!.. Niye desteklesin ki halk sizi, siz „devletsiniz“, devlet sınıfının müttefiklerisiniz; hem de, Osmanlı’dan bu yana o halka kan kusturmuş olan o „devlet sınıfının“ müttefikleri!

İnsanlar önlerindeki sorunlarla ilgilenirler, akşam eve götürecekleri ekmeğin kavgasıdır onların kavgası. Ve onlar bu kavgada kim nerede duruyor sadece ona bakarlar. İki tane referans noktası vardır onların kafalarında. Birisi “devlet sınıfı”nın durduğu noktadır, öteki de kendilerinin. Sen ne dersin de, eğer öbür tarafın bulunduğu yerde duruyorsan, ağzınla kuş tutsan bir işe yaramaz. Osmanlı’dan bu yana böyledir bu. Halkın kafasındaki pusula hiç şaşmaz! “Türkiye halkı, Türkiye seçmeni hep sağı desteklemiş”! “Devlet sınıfının” “solcu” olduğu bir ülkede buna hiç şaşmamak lâzım!”

İşte tam bu noktada küreselleşme devrimi, Avrupa Birliği’yle bütünleşme süreci giriyor araya; ve “ulusalcılığını” “baticılığının” ayrılmaz bir parçası olarak gören Türkiye devlet sınıfını suçüstü yakalıyor! Avrupa Birliği’yle bütünleşme sürecine karşı çıkmak zorunda kalmaları onların yüzündeki “çağdaşlık” “ilericilik” “baticılık” maskesini birden indiriveriyor! “Kral çıplak kalıyor”!

Ama bu sürece hazırlıksız yakalanan sadece onlar mı idi! Daha düne kadar koruyucu dinci kabuklarının içinde devlete karşı ayakta kalabilme mücadelesi veren Anadolu kapitalistleri de şaşırıyorlardı bu işe! Ama onlar çabuk toparlandılar! Gökte aradıkları ilâhi yardımı birden yerde, Avrupa Birliği’yle bütünleşme sürecinde bulunca kısa zamanda toparlandılar! Eski “dinci” Anadolu burjuvalarını birden bire küreselleşmeci yapan, “dinci” motiflerle yerel düzeyde burjuva demokratik devrim

mücadelesi veren “Anadolu Kaplanlarını” küresel dış dinamikle birleştiren diyalektik budur işte! Başta Türkiye olmak üzere, gelişmekte olan bütün ülkeleri kasıp kavuran devrimci dalganın esası budur. Bugün bir değil iki kere devrimcidir bu ülkelerin burjuvaları! Birincisi, kendi ülkelerinde gerçekleşen demokratik devrimde taşıdıkları öncü rolden dolayı. İkincisi de küresel devrime katkılarından dolayı.

Kapitalistler elbette ki kendileri için demokrasi isteyerek ayağa kalkıyorlardı. Yani, özel olarak halkı, işçileri düşündükleri, onlara acıdıkları için, ya da ideolojik nedenlerden dolayı değil! Ama işte tam bu noktada, onların çıkarlarıyla halkın- işçilerin çıkarları da kesişiyordu zaten, ve demokrasi mücadelesi bütün halkın mücadelesi haline geliyordu. Üretici güçlerin gelişmesini engelleyen devletçi işletme sisteminin yerine serbest rekabetçi bir işletme sisteminin geçmesi sadece kapitalistlerin işine yaramıyordu, bundan çalışanlar da yararlanıyorlardı. Kapitalist, azami kâr peşinde koştuğu için, özgürce üretim yaparak daha da zenginleşmek için istiyordu demokrasiyi; devletçi sistemin önüne çıkardığı engellere bu yüzden karşı çıkıyordu. Ama bütün bunları gerçekleştirebilmesi için, işgücünü özgürce satabilen işçilere de ihtiyacı vardı onun. İşte kapitalist bunun için köylüyü işçi yaparak özgürleştiriyordu. Evet özgürleştiriyordu! „Bu da bağımlılığın başka bir biçimi“ olsa bile gene de özgürleştiriyordu! Çünkü, üretici güçler ancak böyle gelişebilirdi. İşçiler burjuvalara bağımlı hale gelmesinler diye köylülüğü mü savunacaktık yani! „İlericilik“ bu mudur! Devlete bağlı kamu iktisadi teşebbüslerinde, bir kişinin yapacağı iş için torpille işe alınan beş kişinin çalıştığı bir düzeni savunmak mı idi „ilericilik“! „Hangi sistem altında geliyordu üretici güçler“, belirleyici olan bu idi. İlerici, devrimci, demokrat olmanın ölçüsü bu soruya verilecek cevapla bağlantılı idi.

Evet, dün, sermaye yetersizliğine çare olarak bulunan „kamu iktisadi teşebbüslerini“ desteklemek belki ilericilikti, ama bugün ilericiliğin ölçüsü devlet tekelliliğine karşı özelleştirmeleri desteklemektir!

Dün, yabancı sermayeye karşı çıkmak ilericilikti belki. Çünkü, kapitalizmin tekellili aşamasında-emperyalizm aşamasında sermaye ihracı sömürgeciliğin ayrılmaz parçasıydı. Sömürge ve yarı sömürge halklar bu „yabancı sermayeye“ karşı mücadele içinde geliştirmişlerdi kurtuluş savaşlarını. Bugün ise tam tersine, „yerli-milli sermaye“ diye ulusal duvarların arkasına gizlenerek tekel kuran ve kendi halkını kendisine mecbur bırakan „ulusal-sermayeyi“ savunmaktı gericilik! Bütün bu söylenenleri şöyle özetlemişiz seneler önce:

“Ey, küresel bir dünya sisteminin doğmakta olduğunu göremeyen eski ilericiler, kapitalizm bir dünya sistemi haline geldi artık! Sermaye küreselleşti. Sermayenin ulus’u kalmadı! Ulusalçı nutuklarla sizi uyutanlar, sizin „ulusal-sermaye“ dedikleriniz, küresel rekabet mücadelesine girmek istemeyen, ulusal duvarların arkasına gizlenerek kendi tekel konumlarını muhafaza etmek isteyen yerli bezirgânlardır. Bugün, içinde yaşadığımız küreselleşme sürecinde, „kim ki bir taş üstüne bir taş koyuyor, niyeti, menşei, „ulusal kökeni“ ne olursa olsun hoş geldi sefa geldi“ ülkemize demeyi öğrenmeden artık ne devrimci olunabilir, ne de çağdaş. Çünkü, kendi ülkende üstüste konulan o taşlardır ki, hem yerel, hem de küresel düzeyde, üretici güçlerin gelişmesini ifade eden onlardır. Kapitalizmin kendini inkârı sürecinin köşe taşlarıdır onlar! Bu diyalektiği anlayamıyorsanız hiç olmazsa susun!..”

ANCAK, BU SÜREÇ GELDİ ŞİMDİ BİR NOKTAYA DAYANDI, MEVCUT DİNAMİK ARTIK ONU DAHA İLERİYE DOĞRU GÖTÜRMEYE YETMİYOR..

Küreselleşme sürecinin dış dinamiği olan küresel sermayenin gelişmekte olan ülkelere doğru giderken ön koşul olarak demokratikleşmeyi ileri sürmesinin („şunları, şunları yapar sistemi daha şeffaf, daha demokratik hale getirirseniz gelir ülkenizde yatırım yaparım” deyişinin) gelişmekte olan ülkelerin iç dinamiğiyle de birleşince bunun son yıllara damgasını vuran bir küresel demokratik devrim rüzgarına neden olduğunu söylemiştik. Öyle ki, küresel sermayenin, bu, „kim daha çok demokratikleşirse oraya daha çok gelirim“ deyişi, çoğu zaman, gelişmekte olan ülkeler açısından adeta bir yarışa bile dönüşüyordu!. Bütün o Doğu Avrupa ülkelerini getirin gözünüzün önüne, bunların AB’ye katılmak için nasıl bir yarış içine girdiklerini düşünün!. Bunun da ötesinde, şu son on iki yılda Türkiye’de yaşanan “demokratikleşme çabalarını” düşünün, o “barış süreci” bile aslında itici gücünü bu dinamikten almıyor muydu!..Yoksa siz, bütün bunlar öyle birden bire bir ilham geldi de öyle mi gerçekleşti sanıyorsunuz! Yüz yıllara damgasını vuran o taş duvarlar nasıl yıkılıverdi acaba! Osmanlı artığı o devlet sınıfı, „Tanrının yer yüzündeki temsilcisi“ olarak kabul edilen o Devlet anlayışı nasıl sarsıldı birden bire!⁷ Daha, neyi başardığının bile tam olarak farkında olmayan o Anadolu burjuvazisi, nasıl oldu da öyle bütün bu işleri başardı dersiniz!.Peki sonuç?

Tamam, demokratikleşiyorduk, demokratikleştikçe de gerçekten daha çok küresel sermaye geliyordu ülkeye, daha çok yatırım yapılıyor, ülke geliyordu, bunlar doğru idi. Ama bütün bunlar madalyonun sadece bir yanında yaşanan gelişmelerdi. Madalyonun öteki yanında ise, aynı sürecin, yani demokratikleşme sürecinin geniş halk kitlelerinin yaşamında meydana getirdiği değişiklikler yazıyordu. Çünkü, daha çok demokratikleşme demek, aynı zamanda, kitlelerin kimlik oluşturma sürecinde daha geniş haklara sahip olmaları da demektir. Bu ise, onların daha fazla ekonomik ve demokratik hak talebinde bulunmalarıyla karşılık buluyordu. Ne kadar ilginç değil mi. Sermaye, “demokratikleşin, yoksa gelmem” diyor. Bu, mevcut statükoya-devlet sınıfına- karşı mücadelede iç dinamikler olarak senin de işine geldiği için (bu rüzgarı da arkana alarak) sen de bu yönde adımlar atmaya başlıyorsun; ama, o kadar ilginç ki, süreç, aynı zamanda, beraberinde insanların ekonomik ve demokratik haklarını genişletme sonucunu da getirdiği için, kendi zittini da üretmeye başlıyor ve aynı küresel sermaye bir süre sonra “maliyetler yükseldi” diyerekten o “maliyetlerin daha düşük olduğu” ülkeler doğru gitme planları yapmaya başlıyor!..Yani, sermaye, başlangıçta neden senin ülkeneye doğru yöneldiyse, şimdi de gene aynı nedenlerle daha bakir, daha gözü açılmamış, bu yüzden de maliyetlerinin daha düşük olduğu yerlere doğru-örneğin Afrika’ya doğru- dümen kırmaya başlıyor!..

PEKİ, BUNDAN SONRA NASIL YOL ALACAĞIZ, NEREDE BULUNUYORUZ VE DAHA İLERİYE DOĞRU NASIL GİDECEĞİZ..

Bu sürecin, hangi aşamada, nereye doğru yol alacağını daha önce ayrıntılı olarak ele almaya çalıştığımız için işin o tarafını bir yana bırakıyoruz. Bu çalışmanın kapsamı içinde şu anki konumuz, bugün itibarıyla, Türkiye’nin süreç içinde geldiği yerle ilgili; tabii, buna bağlı olarak bir de, bundan sonra daha ileriye doğru nasıl gidileceğiyle ilgileniyoruz. Bu açıdan, buraya kadar yapılan açıklamalar aslında bir tür hatırlatma niteliğinde. Bunları yapmak zorundaydık, çünkü, süreç içinde şu an nerede bulunduğumuzu kavramadan, “**orta derecede gelişmiş bir ülke**” olarak bundan sonra “daha ileriye doğru nasıl gideceğimizi” belirlemenin de mümkün olamayacağı kanısındayım..

⁷ „Sarsıldı“ diyorum, çünkü henüz daha tam olarak yıkılmadı!..

İsterseniz önce bir durum tesbiti yapalım ve “NEREDE BULUNUYORUZ”, sorusunu cevaplariken içinde bulunduğumuz bu noktanın neden süreç içinde bir dönüm noktası-bir yol ayrımı-olduğunun altını çizmeye çalışalım:

Küreselleşme sürecinin müthiş bir hızla geliştiği bugünün rekabete açık dünyasında dünya pazarlarında yer tutabilmenin, büyümenin, gelişmenin yolu artık herşeyden önce daha fazla üretmekten geçiyor demıştik. Açık, bu bir gerçek!. Peki, bunu nasıl yapacaksınız? O da açık gibi görünüyor: Daha iyi kalitede malları, daha ucuza üretmek! Ama hepsi bu kadar mı?

Hayır tabii! Eğer bu kadarla kalırsanız, bu, sistem içindeki konumuza bağlı olarak size bir süre için yeterli olabilir. Yani, mevcut potansiyellere dayanarak (şimdiye kadar üretilmiş olan bilgilere, tekniğe dayanarak) maliyetlerin düşük olmasından yararlanıp bir süre bu çizgide kalarak ilerleyebilirsiniz. Ama sonra öyle bir noktaya gelin ki, bırakınız yeni ve niteliksel olarak daha iyi ürünleri üretebilmeyi bir yana, var olan şeyleri bile daha iyi kalitede ve daha ucuza üretebilmeniz için bir yanınızla mutlaka yeni bilgiler üretebilme faaliyetinin içinde olmanız gerekli hale gelir. Çünkü, bilgi toplumuna giden yolda, hızlanan bilgi üretimi sürecine paralel olarak, her geçen gün, üretilen yeni bilgilerin yarattığı yeni teknikler sayesinde, yeni, daha iyi kalitede ve daha ucuza ürünlerin piyasaya sürülebilir hale geldiği, bilgi eşittir sermaye denkleminin her geçen gün sürece biraz daha fazla damgasını vurduğu bir yola girildi.

Bu açıdan baktığımız zaman, Berlin Duvarı yıkılarak küreselleşme süreci hız kazandıktan sonra sermayenin Türkiye gibi, işgücünün ve diğer bazı maliyet faktörlerinin daha elverişli olduğu ülkelere doğru akınının bugün artık biraz duraksama, yön değiştirme aşamasına girdiğini görürüz. Tamam, sermaye hala maliyetlerin daha ucuz olduğu yerlere gitme eğiliminde, yani bu genel eğilim değişmedi, ama, örneğin bir Türkiye ile kıyaslandığı zaman, bu açıdan bakınca, dünyada bugün halâ daha elverişli görünen bir sürü ülke var. Yani, Türkiye gibi bugün artık “orta derecede gelişmiş ülke” olarak adlandırılan ülkelerin küresel sermayeyi kendilerine çekecek pek fazla potansiyeli kalmadı artık ellerinde. Evet, maliyetler örneğin Avrupa ülkelerine kıyasla hala daha düşük falan ama, aradaki makasın süratle kapanmaya başladığı da apaçık ortada. Peki ne yapacağız? Bundan 15-20 yıl önce gelişmiş ülkelerin ağlaştıkları gibi oturupta yalvaracak mıyız sermayeye, “aman gelin, bize gelin” falan diye!! Bırakınız başka ülkelerde doğup gelişen sermayeyi bir yana, bizim kendi ülkemizde palazlanan sermaye bile artık daha çok Asya’ya Afrika’ya gitmeye, oralandaki daha elverişli ülkelere yatırım yapmaya başladı. Bu nedenle, önümüzde iki seçenek varmış gibi görünüyor. Ya, “orta derecede gelişmiş bir ülke” olarak kaderimize küsüp, bu kadarına da şükür diyerek durduğumuz yerde durmaya devam edeceğiz, ya da, bilgi üretimi sürecine daha fazla ağırlık vererek bundan sonra gücümüzü, büyüme, gelişme potansiyelimizi bu sonsuz kaynaktan alıp yolumuza devam edeceğiz. Peki bu iş nasıl olacak?

Tamam, bilgi üretimine daha çok ağırlık vermek gerekiyor, bunun için de, sık sık tekrarlandığı gibi, “eğitime ayrılan kaynakları daha da arttırmamız şart” falan da, hepsi bu kadar mı, bu iş o kadar kolay mı; yani, eğitim ve bilgi üretimi denilen olay Türkiye gibi tarihsel gelişme süreci saptırılmış bir ülkede kısa vadede öyle “eğitime daha fazla kaynak aktararak” falan çözülebilecek basit bir olay mıdır?

EĞİTİM-ÖĞRENMEK, ÖĞRETMEK NEDİR, BİLGİ ÜRETİMİ FAALİYETİ NEDİR, BU İŞİN ÖN KOŞULLARI NELERDİR?..

Hayır! Bakın öğrenme olayını daha önce nasıl tanımlamışız⁸:

⁸ “Öğrenmek Nedir, Neden Öğreniyoruz, Nasıl Öğreniyoruz”, <http://www.aktolga.de/t6.pdf>

„Öğrenmek bilgi üretimi sürecidir; hammadde olarak dışardan alınan informasyonların sistemin içinde daha önceden sahip olunan bilgiyle işlenerek bilgi adı verilen yeni ürünlerin üretilmesi, sonra da, üretilen bu ürünlerin-bilgilerin eski bilgi hazinesinin üzerine ilâve edilerek muhafaza edilmesi olayıdır”!

Dikkat ederseniz, bilgi üretimi olayı da aynen bir fabrikada diğer ürünlerin üretiminde olduğu gibi iki aşamadan oluşuyor. Önce, dışardan-dış dünyadan-hammadde olarak belirli informasyonlar alınıyor, sonra da bunlar beyninde daha önceden sahip olunan bilgilerle işlenip değerlendirilerek ürün haline getiriliyor..Yani, bilgi denilen şey bir nihai ürün oluyor. Öyle dışardan alıp hap gibi yutarak “sahip olunacak” bir şey değil bilgi (dışardan alınan şeylere informasyon dendiğini unutmayalım). Bu türden “öğrenmenin” adına ezber deniyor!..”Benim oğlum bina okur, döner döner gene okur” hesabı, bu şekilde bütün o ansiklopedileri yutsanız da gene bilgi üretmiş oluyorsunuz!!.

İşte bizde meselenin can alıcı noktası burasıdır. Bizim sahip olduğumuz eğitim sistemi pozitivist eğitim sistemidir ki, bu da, başkaları tarafından daha önceden üretilmiş olunan bilgileri hazır lokmalar gibi alıp yutmaya-yani ezbere- dayanır. Halbuki, bu şekilde “sahip olunan bilgilere” bilgi denmiyor; bunlar ancak bizim için informasyonlardır. Bilgi, dışardan alınan bu hammaddeleri işleyip değerlendirilerek üretilen-üretilmesi gereken-o ürün oluyor. Bu işleme-değerlendirme olayına ise günlük yaşamda biz analitik düşünme deriz. Bu nedenle bilgi, öyle hiç düşünmeden alınıp sahip olunabilecek bir şey değildir!!.. Yani öyle, “al, ezberle ve bilgi sahibi ol” diye birşey yoktur! İşin doğrusu, “al, onları daha önceden sahip olduğun bilgilerle değerlendir, yani bunların üzerinde düşün ve yeni bilgiler üret” olmalıdır.. Tabi, pozitivist felsefenin özünde analitik düşünme, düşünerek yeni bilgiler üretme diye birşeye yer olmadığı için, bütün bu söylenenler pozitivist toplum mühendisleri açısından lüzumsuz şeylerdir!!.

Bakın bütün bunları daha önce nasıl ifade etmişiz:

“Bu çalışmayı ilk kaleme alırken “information processing-Information verarbeitung”, “Cognitiv Science” gibi kavramları İngilizce, ya da Almanca asıllarına uygun olarak kullanmıştım. Sonradan, internetten bunların Türkçelerini araştırdım ve ben de bunları üzerinde hiç düşünmeden Türkiye’de kullanıldığı gibi kullanmaya başladım. Gerçi daha o zaman bile bir tuhaflık olduğunu farkediyordum, ama, madem ki Türkiye’de bu kavramlar böyle yerleşmiş dokunmayayım demiştim. Hata etmişim! Şöyle ki: Türkiye’de İnfomasyonla bilgi eş anlamda kullanılıyor. Kesinlikle yanlış. Ve bu yanlış basit, hani madem ki böyle kullanılıyor varsın kullanılsın denecek düzeyde değil! İnfomation ve knowledge, ya da wissen tamamen ayrı kavramlardır. Şöyle bir örnekle açıklamaya çalışalım: Örneğin A ve B gibi iki insan arasındaki telefon görüşmesini, ya da karşılıklı konuşmayı ele alalım. A, B’ye bir şey söylediği zaman bu B için bir infomasyondur bilgi değildir. B, bu infomasyonu alır ve onu kendi içinde daha önceden sahip olduğu bilgiyle (Wissensbasis) işleyerek bir çıktı-cevap oluşturur. B’nin yaptığı bu işe “information processing”, yani infomasyonu işleme süreci denir. Bilişim kelimesi ancak bu anlamda kullanılırsa, yani informationprocessing-informationverarbeitung anlamında kullanılırsa doğrudur. A için bilgi ancak B’den gelen infomasyon işlenerek oluşturulan o ürün-cevaptır. Ama, A’nın bu çıktısı (cevap) B’ye ulaştığı zaman bu B için hemen bir bilgi olmaz, A’dan gelen bir infomasyon olur. Ve B’de bu infomasyonu kendi içinde sahip olduğu bilgiyle işleyerek, yani informationprocessing yaparak kendisi için bir bilgi haline getirir. A için bir bilgi olan, B için bir infomasyondur. Ve tersi. Hiçbir zaman bilgi işleme süreci diye birşey olamaz! İşlenen daima infomasyondur. “Bilişim”, infomasyonu işleme sürecidir-informationprocessing”⁹.

Öyle bir eğitim sistemimiz var ki bizim, adeta bir torna makinası gibi, tam bir robot-“yeni tipten devşirme insan”-yetiştirme mekanizması! Ve biz daha, bilgi nedir, infomasyon nedir, bilgi üretimi mekanizması olarak öğrenmek nedir gibi kavramları bile doğru kullanamıyoruz.

⁹ http://www.aktolga.de/intro_turk.html

Çünkü, bu işi başından organize edenler öyle istemişler. Demişler ki, “batılı ülkeler nasıl olsa bu olayı-bilgi üretme olayını-çözmüşler ve yeni bilgiler üretip duruyorlar. Bu noktadan sonra bize düşen artık bunları alarak o bilgilere sahip olmaktır”!. Tabi, bu durumda, eğitim sisteminizi de bu anlayışa göre kurmuşsunuz!. Bu nedenle, önce bu işleyişin değişmesi lazım. Yoksa, aynı ezberci-pozitivist “eğitim” mekanizma devam ettiği sürece, siz istediğiniz kadar “bütçeden eğitime ayrılan payı” arttırın! Daha çok ezberci insan yetiştirmiş olursunuz o kadar!..

Bakın, öğrenme olayını tanımlarken “dışardan alınan informasyonların daha önceden sahip olunan bilgilerle-bilgi temeliyle-işlenmesinden, değerlendirmesinden bahsediyoruz. Peki, nedir o “daha önceden sahip olunan bilgiler”, yani “bilgi temeli”?

Günlük yaşamda “bilgi” deyip geçiveriyoruz, ama olay o kadar basit değil aslında. Çünkü, iki çeşit bilgi vardır. Birincisi, doğduğumuz andan itibaren annemizden babamızdan, en yakın çevremizden bilinç dışı bir öğrenme süreciyle öğrenerek sahip olmaya başladığımız yaşam bilgilerimizdir. Biz bunlara pratikte kültür adını veririz. İkincisi ise, daha sonra bu temel üzerine “bilinçli bir çabayla” öğrenerek ilave ettiğimiz bilişsel bilgiler. Bu iki bilgi türü birbirinden ayrılamaz. Bunlar bir binanın temeli ve onun üzerine inşa edilen üst katlarına benzer. Peki siz ne yapmışsınız? “Batılılaşma” adı altında bu ülkede şu son iki yüz yıldır yaşananlara bir bakın, nedir bütün bunların anlamı? Sen tutuyorsun, insanların o ana kadar sahip oldukları bilgi temellerini, “bunların hepsi çağ dışıdır” diyerekten kaldırıp atarak, adeta bir robotun hafızasındaki eski programı-software’i çıkararak ona yeni bir program-software yükler gibi insanların kafalarına başka bir bilgi temelini sokmaya çalışıyorsun!. Bunun adı da “çağdaşlaşma”, “yeni insan yetiştirme” işlemi oluyor!. İşte, Türkiye’deki “eğitim sistemi” budur!. Bu nedenle, bizim önce bu pozitivist kültür ihtilali olayını, halâ dönmekte olan o çarkı devre dışı bırakabilmemiz gerekiyor. Peki bunu nasıl yapacağız? Sil baştan, bu sefer de şu son iki yüz yılda yapılanları toptan inkar edip “eskiye dönerek onu restore etmeye çalışarak mı”? Hayır, bu da değil. Yaşanılan yaşanılmıştır bir kere, isteseniz de bunu inkar edemezsiniz. Bu nedenle, elde olana sahip çıkarak, onu kendimize ait olanla birleştirip yeni bir sentez üretebilmektir bizim yapmamız gereken.¹⁰ Yoksa, öyle yüzeysel tedbirlerle “İslami nesiller yetiştirerek” falan bir yere varamak mümkün değildir!. Daha önceki “Kemalist nesiller yetiştireceğizi” tersine çevirerek aynı mekanizmayı başka türlü inşa etmiş olursunuz o kadar!! Hem sonra bakın bazıları da “paralelci” “altın nesiller” yetiştirmişler bu arada!! O kadar çok biyolojik robot var ki bu ülkede, yeter artık, robotlar bilgi üretilmez!..

Bu konuyu burada neden bu kadar geniş olarak ele aldığımız anlaşılıyor her halde. Demek istiyorum ki, evet bu işin-yani gelişmenin, ilerlemenin-yolu yeni bilgiler üretebilmekten geçiyor. Ama görüyorsunuz bu da, özellikle Türkiye gibi tarihsel gelişme yolu saptırılmış bir ülkede kolay değil, öyle, “eğitime ayrılan tahsisatı” arttırarak falan kısa zamanda hallediliverecek bir sorun değil, daha çok orta ve uzun vadeli olarak çözümlenecek-mutlaka çözülmesi gereken-bir sorun...

Peki o zaman ne yapacağız?

ÖNÜMÜZDE YİĞİLİ OLAN VE ÇÖZÜM BEKLEYEN DİĞER SORUNLAR..

„Cari açık“ sorunumuz, „tarım sorunumuz“, iklim değişikliğine bağlı olarak ortaya çıkan „su ve kuraklık“ sorunumuz, ihracat, üretim falan derken, sanayi üretimimizin toplam üretim faaliyeti içinde geride kalmasına bağlı sorunlar..ve de, bütün bunlarla içiçe olan diğer sorunlarımız: Demokratikleşme sorunumuz, yeni anayasa yapma sorunumuz, Kürt ve Alevi sorunlarımız,

¹⁰ Alın işte size “sentez”. Bakın,bu topraklar o kadar da çorak değilmiş!: <http://www.aktolga.de/t4.pdf>

şu an itibariyle bir buçuk milyonu bulan mülteci sorunumuz..Nasıl çözeceğiz bütün bu sorunlarımızı?

Tamam, bütün bu sorunların yanı sıra potansiyelleri de geniş Türkiye'nin. Örneğin, daha geçenlerde Azerbaycan'la imzalanan bir TANAP projesi var. Azeri petrol ve doğal gazının Türkiye üzerinden Avrupa'ya aktarılması olayı. Kuzey Irak-Kürt petrol ve doğal gazının, gene aynı şekilde Türkiye üzerinden dünyaya pazarlanması olayı var. Yarın bir barış anlaşması imzalanırsa bunlara Kıbrıs ve İsrail'de bulunan doğal gaz kaynaklarının gene Türkiye üzerinden dünyaya pazarlanması da eklenecek. Bunlar çok önemli potansiyeller. Ama görüyorsunuz bunlar öyle çantada keklik değil, bu potansiyelleri hayata geçirebilmek öyle sanıldığı kadar kolay bir iş değil, bir sürü politik engeller çıkarıyorlar Türkiye'nin önüne. Çünkü, ortada daha önceden kurulmuş-20.yy kalıntısı-bir düzen var. Uluslararası ilişkilerin tanımlandığı bir statüko ve onun koruyucusu güçler var. Bunlar istemiyorlar onun değişmesini. **Oturmuşlar seni de bu statüko içinde bir yere oradan daha öteye gitmeni istemiyorlar, bu kadar açık!. Azıcık kıpırdamaya kalktınmıydı ya, hemen ayaklarındaki prangaları hatırlatıyorlar sana!. Eğer o zincirler zayıflamışlarsa da, hemen anında yeni engeller çıkarıyorlar önüne!.**

Şu işe bakın, daha şurada ne kadar zaman geçti Arap Baharı'ndan bu yana!. Hani bütün o zincirler birer birer kırılıyor, Türkiye, Osmanlı bakiyesi bütün o Ortadoğu ülkeleri için bir „model ülke“ olarak görülüyordu!. Ne oldu sonra? Alın Suriye'yi, Libya'yi..isterseniz Mısır örneğini getirin gözünüzün önüne!. Demokrasi şampiyonu bütün o gelişmiş ülkeler, ipin ucunu kaçırdıklarını düşünerek, otoyolda giderken birden nasıl U dönüşü yapıverdiler; Türkiye, bir buçuk milyon mülteciyle birlikte nasıl da sap gibi kalıverdi ortada!

Bütün bunlar bir yana, daha şurada iki ay önce adeta Kuzey Irak Kürt Yönetimi-Türkiye bütünleşmesinden falan bahsediliyordu!. Barzani, referandumla Iraktan ayrılacak, bağımsızlık ilan edecek, sonra da Türkiye'ye katılarak federal büyük Türkiye yolunda adımlar atılacaktı!. Bütün o Kürt petroleri falan da Türkiye üzerinden pazarlanacağından, hem Kürtler, hem de Türkler için muazzam bir potansiyel ortaya çıkacaktı!. Davutoğlu'nun formüle ettiği „stratejik derin“ düşünceler hayata geçiyor gibi idi! Peki ne oldu sonra, kimse daha ne olduğunu, nasıl olduğunu bile anlama fırsatını bulamadan bir İŞİD olayı çıkıverdi ortaya ve bütün o hesaplar altüst oldu!!. Hani o bir yana, evdeki bulgurdan da olma hesabı, bugün İŞİD, Rojava falan derken bir de baktık „barış süreci“ bitti mi bitmedi mi diye tartışır hale gelmişiz! Kısacası, siz ne yaparsanız yapın „evdeki hesap öyle hemen pazara uyuvermiyor“!. Karşınızda koskoca bir 20.yüzyıl statükosu var. Ve adamlar bu düzenin değişmesini istemiyorlar, o kadar!.

E peki ne yapacağız o zaman, oturup kaderimize mi yanalım, yoksa, „nasıl olsa biz haklıyız, Allah da haklıdan yanadır“ diyerek, bir „ya Allah“ çekip tek başımıza cihada mı kalkalım!!.

ÖNCE, ŞÖYLE BİR SOLUK ALIP, DAHA FAZLA PROBLEM YARATMA SÜRECİNİ DURDURMAK, YANİ, FRENE BASMAK GEREKİYOR!..

Bir kere şu anlayışı değiştirmemiz lazım!. „Madem ki biz haklıyız, o halde durmak yok, ya Allah ileri“!!.

Bakın, „haklı olmak“, eski ile yeni arasındaki mücadelede, „eskinin“ içinden çıkıp gelmekte olan „yeninin“ eskiye göre daha ileri olan bir denge durumunu temsil etmesinden kaynaklanır. Aynen anne-çocuk ilişkisinde olduğu gibidir bu!. Dışarı çıkmak, yani doğmak, ana karnında gelişen çocuğun hakkıdır. Çünkü, belirli bir noktadan itibaren onun gelişme, varolma mekanı olan-herşeyden önce de, onun için bir koruyucu mekan olan- o ana rahmi artık onun için-yani çocuk için bir hapisane haline gelmektedir, bu açık! Ama bu durum size-çocuğa- „bu böyledir, yani, nasıl olsa bu doğum gerçekleşecektir“ diyerek, objektif olarak vakti zamanı

gelmeden, sadece siz-çocuk- bunu istiyorsunuz diye birden öyle doğup dışarıya çıkma hakkını vermez!! „Eskinin“ içindeki gelişme sürecinin (toplumsal süreçlerde buna „üretici güçlerin gelişme süreci“ deriz) bu iş için uygun hale gelmesini beklemeniz de gerekir..Kendi kendini üreten bütün süreçlerin diyalektiği böyle işler. „Eski“, kendi içinde „yeniyi“ yaratır, onu besler, büyütür, ama o aynı zamanda onunla diyalektik bir zıtlık-inkar ilişkisi içinde de olduğundan, bu mücadelede eskiyi temsil eden „haksız“, yeniyi temsil eden ise daima „haklı“ olarak uygun zaman ve mekanla birlikte mücadeleyi kazanır, ortaya çıkar..

„Toplumsal düzey de de bu böyledir“ dedik. Eski devletçi düzenin içinde oluşup gelişen „yeni Türkiye'nin“ güçlerinin eski yapıya göre haklılığı da buradan gelmiyor mu!. Aynı şekilde, „dünya 5'ten büyüktür“ diyerek 20.yüzyıl statükosunu, onun koruyucusu durumunda olan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ni eleştiren Erdoğan'ın haklılığı da buradan, 20.yüzyıl statükosunun karşısında 21.yüzyıl paradigmasını dile getirmesinden kaynaklanmıyor mu!. Bunlar tamam; ama buradan hemen, „madem ki biz haklıyız, o halde ya Allah ileri“ diyerek öne fırlamak, dur durak bilmeden herkesle sürekli kavga halinde olmak sonucu çıkmaz!. Halkımız boşuna „erken öten horozu keserler“ dememiştir!.Horoz haksız mı burada, haklı tabi, o, sabahın geleceğini haber veriyor!..Ama bu kadarı yetmiyor işte!. Yetmiyor, çünkü, gerçeklik eskiden beri varolanın içinde gelişip güçlenerek doğru zaman ve mekanla birlikte ortaya çıkıyor. Evet, „gece ne kadar karanlıksa ay da o kadar parlak doğacaktır“ bu doğru, ya da, „eninde sonunda şafak sökecektir, horozun ötüşü de bize bunu haber verecektir“ bu doğru, ama, genel bir doğru olan bu öngörü ancak ayın doğmaya başlamasıyla birlikte-ya da, şafağın sökmeye başlamasıyla birlikte- objektif bir gerçeklik halini alır. Günün doğuşunu haber veren o horozun ötüşünün de bu objektif duruma paralel olması gerekir, yoksa, „uyuyup duran milleti rahatsız ediyor“ diyerekten kurtulmaya çalışırlar ondan!..

İnsanlığın vicdanına hitap ederek 21.yüzyıl paradigmasını dile getirmeye çalışan Erdoğan'ın çıkışlarından bahsettiğimi anlamışsınızdır herhalde! Bazan bakıyorum da, „gerici, saçıcı“ falan derlerken adam hepimizi geçti, bir numaralı devrimci oldu çıktı, hem de „acilci“ türünden! Bazan ben bile korkuyorum fazla ileri gidiyor bir şey yapacaklar diye! Tamam, iyi güzel de, bu yollar o kadar dikensiz değil ki; „ben haklıyım, bu nedenle, Allah da bana yardım eder“ diyerek yalın kılıç ortaya çıkmakla olmaz ki bu iş! Evet, haklısın tabi, Allah da haklıya yardım eder, bu doğrudur, ama bütün bunlar, oyunun kurallarına uyduğun sürece, ittifaklar politikasını göz ardı etmeden, sürekli feedback yaparak (geriyi kontrol) adım atmayı öğrendiğin sürece geçerlidir.

Şimdi de sözü, yeni Türkiye'nin „stratejik derinliği“ olan Ortadoğu politikalarına getirmek istiyorum! Şu ana kadar izlenen politikalar, içinde bir takım hataları barındırmış olsa da, bence özünde doğrudur. Davutoğlu bunu „Stratejik Derinlik“ adlı çalışmasında bütün ayrıntılarıyla açıklamış zaten. Son derece önemli bir çalışma. Önce bunu bir teslim edelim. Ama sonra, daha kitaba başlar başlamaz farketmiş bir eksiklik var ki, onun da hemen altını çizmek istiyorum. Daha önceki bir yazıda da belirttiğim gibi, Davutoğlu olayı hep 20.yüzyıl paradigması içinde, „uluslararası ilişkiler“ düzeyinde ele alıyor.¹¹ Sadece bu açıdan bakarsanız gerçekten de tam bir uzman o. Peki, yanlış mı bu? Adına 20.yüzyıl kalıntısı diyelim, ne dersek diyelim, ortada uluslararası ilişkilerden oluşan bir yumak-koskoca bir dünya sistemi yok mu halâ?. Ne yapacaktı yani Davutoğlu?. O da tutuyor, hem bu sistemi inceliyor, hem de Türkiye'nin bu sistem içindeki yerini ortaya koyarak, tek tek, kiminle nerede nasıl ilişkileri olduğunu, bu ilişkilerin gelecekte nasıl olması gerektiğini ortaya koymaya çalışıyor. Buraya kadar yanlış bir şey yok aslında. Üstelik, bütün bunları ortaya koyarken, sadece bugün olanları açıklamakla kalmıyor, tarih ve coğrafyanın derinliklerine de inerek süreci dünden bugüne miras kalan bilgi temeli üzerinde ele almaya da çalışıyor. Onun incelemelerinin „stratejik derinliği“ de buradan geliyor zaten. Yani, olayı öyle 1923'te başlatarak yapay bir şekilde bugüne getirmekle yetinmiyor Davutoğlu.Tarihi, bir üretici güç olarak ele alıp, bugünü açıklarken bu zeminden, bilgi temelinden de yararlanmamız

¹¹ <http://www.aktolga.de/a53.pdf>

gerektiğinin altını çiziyor. Kimlik oluşturma süreciyle tarih ve coğrafya arasındaki bağlantıyı çok güzel kuruyor..İki yüz yıllık yabancılaşımla hesaplaşmamız gerektiğini, bu anlamda toplumun bütünüyle bir „restorasyona“ ihtiyacı olduğunu söyleyerek atılması gereken ilk adımın ne olması gerektiğinin de altını çizmiş oluyor.

Buraya kadar tamam; ama bence, Türkiye'nin konumundaki bir ülke için bütün bunlar yeterli değildir. Nitekim, iş çözüm noktasına gelince birşeylerin eksik olduğunu onlar da-AK Partililer de- görüyorlar ve tam bu noktada 20.yüzyıl statükosunu oluşturan güçlerin karşısında kendi güçlerinin yetersiz kaldığını görerek çözüm için insanlığın vicdanını-21.yüzyıl değerlerini yardıma çağırıyorlar!.

İlk bakışta müthiş bir çelişki gibi değil mi, hatta bazıları bunu çaresizlik olarak bile yorumluyorlar!. Ama öyle değil işte! AK Partililerin bu çelişkinin, bu diyalektiğin ne kadar farkında olduklarını bilemiyorum, ama, farkında olunsa da olunmasa da, 21.yüzyıl şafağında madalyonun-uluslararası ilişkiler diyalektiğinin- artık iki yanı var. Ve Türkiye'nin de mutlaka madalyonun bu iki yanında yazarları birarada okuyarak bilinçli bir şekilde politika üretebilmesi lazım.

Bir örnek verelim isterseniz ve Birleşmiş Milletler teşkilatını, onun Güvenlik Konseyi'ni ele alalım. Bir yanıla Türkiye'nin kendisi de bu yapının bir parçasıdır, öyle değil mi?. TC'nin kuruluşu, Birleşmiş Milletler'e katılımı, bununla birlikte 20.yüzyılın hakim devletlerinin oluşturduğu statükoyu kabul edişi, bütün bunların hepsi bir gerçektir. Ama o, yani bugünkü yeni Türkiye, bir yandan da, eskiden beri varolan bu yapının artık kendisine-ve tabi dünyaya- dar geldiğini söylüyor. 21.yüzyıla özgü yeni değerleri dile getirerek, „dünya beşten büyüktür“ sloganıyla, eski statükonun artık devam ettirilemeyeceğini ifade ediyor. Buraya kadar herşey normal. Ama nokta!

Bu oluşumun da kendine göre bir diyalektiği var. Tam bu noktada, işte tam bu noktada, „madem ki bu böyledir“ diyerek koca bir eski dünyayı öyle bir anda değiştirivereceğinizi düşünerek politikalar oluşturmaya kalkamazsınız!. Tamam, Mısır'da darbeye darbe diyemeyenlerin maskesini düşürdük, darbeye karşı mücadele eden halk kitleleriyle olan dayanışmamızı gösterdik, ama şunu unutmamamız gerekiyor ki, o darbeye darbe diyemeyenler bugün halâ gücü ellerinde tutuyorlar ve hayat da devam ediyor; yani, bütün bunlara rağmen, Sisi'nin o Mısır'ıyla da, AB ve ABD ile de ilişkilerimiz sürecek, her açıdan alış verişimiz devam edecek!..Ediyor da zaten!.. Tek başımıza, haklı da olsak, biz istedik diye öyle hemen yeni bir dünya düzeni oluşturamayız ki!.

Şunu unutmayalım, belirleyici olan, son tahlilde İÇ DİNAMİKLERDİR. „Dünya artık küreselleşti, iç dinamik, dış dinamik diye birşey kalmadı, dış içtir artık“ diyerek işin (aslında doğru olan) bu yanını ABARTIRSAK, bunun sadece sürecin gelişen yanı olduğunu unutursak, o zaman hata yaparız. Bu tıpkı, „artık ulus devletlerin çözülmeye başladığı bir süreçte, küreselleşme sürecinde yaşıyoruz“ derken, buradan hemen, ulus devlet gerçeği bir anda buharlaşarak kayboldu sonucunu çıkarmaya benzer!..Halbuki, öyle herşey bir anda olup bitmiyor işte! Evet, 21.yüzyıl, küreselleşme yüzyılı, ulus devlet kabukları dünyanın her yerinde çatlıyor, dünya tek bir dünya haline geliyor. Bu doğru, ama bu bir süreç, burada „ulus devletin yokoluşu“ olayı da sürecin gelişen yanı; yani öyle hemen bir anda olup bitmiyor herşey!. 20.yüzyıl'ın ulus devletler dünyası kendi içinden yarıla yarıla 21.yüzyıl'ın tek dünyasını doğuruyor. Bu nedenle, süreç devam ettiği müddetçe henüz daha iç dinamik, dış dinamik ayırımı devam etmektedir..Siz bu gerçeği hesaba katmazsanız farkında olmadan sürece zarar verirsiniz. Tam bu noktada müsaade ederseniz daha önceki bir yazımda kullandığım bir anektodu hatırlatayım:

Adamın biri pencereden dışarıya bakıyormuş!. Yandaki ağacın dalları arasında bulunan bir kuş yuvasını farketmiş. Sonra, biraz daha dikkatli bakınca da, yumurtaların çatlayarak içinden yavru kuşların çıkmaya başladığını görmüş. Ancak, bu arada, kuşlardan birisinin kanadı kabuklara takılı kalmış, öyle ki, yavru kuş ne kadar çırpırsa da kabukları bir yana

iterek kanadını bir türlü onlardan kurtaramıyormuş. Sonunda, adam dayanamamış ve gitmiş eliyle kabuğu kırarak kuşu kurtarmış, onun yumurtadan çıkışına yardımcı olmuş!. Derken, aradan epey zaman geçmiş.. Birgün adam gene farketmiş ki, diğer kuşlar kanatlanarak uçup giderlerken, onun yumurtadan çıkışına yardımcı olduğu kuş bir türlü uçmayı başaramıyormuş!. Nitekim, birkaç gün sonra anne kuşun onu yuvadan aşağıya atmış olduğunu farkedince de oturmuş uzun uzun düşünerek şu sonuca varmış: Meğer yavru kuşun yumurtadan çıkabilmek için gösterdiği çaba onun gelişme sürecinin bir parçasıymış. O, yani adam, kabukları kırarak kuşa yardımcı olurken, farkında olmadan, sürecin iç dinamiğine müdahale eden bir dış unsur rolünü oynayarak, hiç istemeden bu sürece zarar vermiş, kuşun kanatlarının gelişmesine engel oluyormuş..

Bu anekdotu, Libya olayları olurken, Türkiye'nin sürece yapılan dış müdahaleyi eleştiren politikasını desteklediğim bir yazıda kullanmışım. Ama sonra, Suriye olayları sırasında aynı hataları kısmen biz de yaptık.

Tamam, Suriye politikamız da özünde doğrudur; yani burada da gene sürece dışardan müdahale olmaması için uzun süre direndik. Unuttunuz mu, batılı mütteliklerimiz ve onların içerdeki uzantıları bizi neredeyse Suriye'yi korumak uğruna ittifaklarımıza, batılı değerlere- hatta Arap Baharı'na- ters düşmekle falan suçluyorlardı!. Ama sonra, bütün bu baskılara dayanamadık ve biz de, onlar gibi „dış içtir“ falan diyerek gaza gelip, biraz fazla girdik işin içine! En azından, muhalefete, „bakın, işin içine silahı sokarsanız biz yokuz“ diyemedik!.. Sonra, batılı dostlarımız- U dönüşü yaparak ortalıktan çekiliverince de, bir buçuk milyon mülteciyle birlikte dımdızlak ortada kalıverdık!

Bu noktada tabi bütün suçu batılılara yüklemek de doğru değil!. Bizim o, „buralar eski Osmanlı hinterlandı ne de olsa bizden sorulur“ anlayışımızın da rolü oldu hatalarımızda! Hiç farkında olmadan, işin bu yanını abartarak, herşeye rağmen belirleyici olanın son tahlilde iç dinamikler olduğu gerçeğini gözden kaçırdık. Libya olayında, ve başlangıçta Suriye'de, „sürece dışardan müdahale etmek yanlıştır“ diyerek son derece doğru tavır takınırken, daha sonra aynı politikayı sürdürmedik. Çok açık bir şekilde gaza geldik; sanki, Arap devriminin öncü gücü olma misyonunu batılılara kaptırıyormuş gibi telaşa kapılarak, „buralar aslında bizden sorulur devrim kaçıyor aman geri kalmayalım“ mantığıyla hareket ettik ve gereğinden fazla müdahaleci bir dış güç konumuna girdik!.

Sanırım, bu noktada, kendimizi 20.yy değerleriyle sınırlamanın, „stratejik derinliği olan düşüncelerimizin“ boyutlarını sadece 20.yüzyıl'ın uluslararası ilişkiler mantığıyla sınırlı tutmanın, küreselleşme süreci politikalarının 21.yüzyıl gerçekleriyle de birlikte ele alınması gerektiğini kavrayamamanın rolü oldu. Düşünebiliyor musunuz, son yıllarda Suriye ile Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin boyutları 15 milyar dolara yaklaşmıştı. Aynı şekilde, ekonomik ilişkilerde Mısır'la da müthiş bir ivme yakalamıştık. Bu durumda, biraz daha tempoyu düşük tutarak, mesela bir Mursi'ye AK Parti'nin başlangıçtaki-2002-2010 arası- uzlaşmacı politikalarını örnek gösterebilseydik, ya da, Tunus örneğinin-Gannuşî örneğinin- altını çizerek, daha temkinli, kucaklayıcı-evrimci politikalar izlemesi gerektiğini söyleyebilseydik, „nasıl olsa halk bizi seçti“ diyerek hiç arkaya bakmadan ilerlemek yerine, daima feedback yaparak hareket etmenin yararlı olacağını önerebilseydik, bu arada, süreç içinde değişimin başını çekecek yerli burjuvazinin güçlenmesinin-iç dinamiklerin daha da gelişmesinin yolu da açılabilirdi. İşte Türkiye-Erdoğan jakobenizmi- bunu göremedi. Üretici güçlerin çok daha fazla gelişmiş olduğu bir Türkiye ile bir Mısır, ya da bir Suriye arasındaki fark görülemedi. Yani, sözün kısası, iyi güzel, hızlı devrimci-jakoben falan da, bir Erdoğan Gannuşî kadar öngörülü olamadı! Rasyonel düşünce bir yana bırakılarak, olay sadece ahlaki boyutlarıyla, haklı haksız olma kriterine dayanılarak duygusal düzeyde ele alındı ve bu şekilde güya oradaki isyancılara arka çıkılarak, büyük bir fedakarlıkta bulunulmuş olundu!!.

21.yüzyıl'da-küreselleşme sürecinin siyasete getirdiği en önemli boyut, belirleyici olanın artık eskiden olduğu gibi ulus devlet gücü-kimin nerede, ne kadar silahı olduğu değildir, „yumuşak

güç" olarak da tanımlanan üretici güçlerin nerede, ne kadar geliştiğidir. İşte, Davutoğlu'nun „stratejik derin“ politikalarının boyutları bilinçli bir şekilde 20.yüzyıl parametrelerini aşmadığı içindir ki bu basit gerçek görülemedi. Sonuç ortada: Bir buçuk milyon göçmen ve iki yüz binin üstünde ölü! Çıkın bakalım şimdi işin içinden nasıl çıkacaksınız!. Hepsi bir yana, işin bir de ekonomik yönü var. Hiç belli olmaz, yarın bir bu kadar göçmen daha gelebilir ülkeye. Türkiye'yi pes ettirmek için bu silahı bile kullanabilirler, ne yapacağız o zaman!.

Barzani ile, Kuzey Irak Kürt yönetimiyle kurulan ilişkilerin stratejik değeri açıktır, bu yöndeki politikaları ben de destekliyorum ve bunu tartışmıyorum. Maliki'nin mezhepçi politikalarına karşı Türkiye'nin verdiği mücadeleler de ortadadır. Ama, bütün bunlar, garip bir şekilde, öyle bir ideolojik kılıfa sokularak anlaşıldı ki, sanki „Misak-ı Milli“ gerçekleşiyor!!. Kuzey Irak Kürt yönetimi Irak'tan ayrılarak hemen Türkiye ile bir federasyona gidecek, böylece, Kürt petroleri de bizim kontrolümüzde olacağı için, bu, cari açık sorunumuzun çözümünde de stratejik bir rol oynayacak! „Stratejik derinliği“ olan „emperyal“ içgüdülerimiz bizi hemen böyle bir hayal dünyasının içine sokuverdi!

Sonuç gene ortada: İŞİD!! Daha ne olup bittiğini bile anlamadan birden öyle bir noktaya geldik ki, „rehineler“ falan derken, „çözüm süreci“ de tehlikeye girdi ve „evdeki bulgurdan da olma“ noktasında buluverdik kendimizi! Ne dersiniz, politikalarımızdaki bu „stratejik derinlik“ boyutu pek yaramadı galiba bize!! Ama hemen bu sonuca varmayalım. Bence sorun, „stratejik derinliğimizin“ o iki boyutlu parametrelerinden madalyonun öteki yanında yazılı olan 21.yüzyıl değerlerini bilişsel olarak kavrayamamakta yatıyor; olayı sadece duygusal olarak algılayabiliyor olmamızda yatıyor!. Halbuki politika duygusal zeminde gelişemez. Duygusal olanı bilişsel hale getirmek gerekiyor, sorun burada..Türkiye, 20.yüzyıl statükosuyla başedemeyeceğini bildiği için, kendi „yükselen ulus devlet“ politikasını 21.yüzyıl değerlerinin arkasına gizlenerek duygusal bir zeminde geliştirmeye çalıştı!.Hatanın özü buradan kaynaklanıyor!..

HEPSİ BU KADAR DEĞİL Kİ!

Şu an karşı karşıya olduğumuz stratejik sorunlar sadece bu kadarla da kalmıyor!. Süreç içinde öyle bir noktada bulunuyoruz ki, adeta önümüzde içiçe geçmiş sorunlardan oluşan bir yumak var! Devam edelim:

Eskiden Türkiye'ye bir „tahıl ambarı“, bunun da ötesinde „sebze meyva cenneti“ denirdi. Bunlar hem ucuz, hem de boldu bizde. Peki ne oldu şimdilerde?. Sebze meyva fiyatları da aldı başını gidiyor!. Niye? „E işte bu sene don olmuştı“ falan!! Tamam bunların da belki bir etkisi olabilir, ama bence asıl neden tarım politikasının yetersizliğidir. Ne oldu GAP ve Konya Ovası'nın sulanması projeleri? Burası Avrupa coğrafyası değil ki, sadece düzenli yağın yağmurlara bağlı olarak sulama sorunu kendiliğinden çözümlensin! Bana kalırsa bütün o sulama projeleri de bir ölçüde „stratejik derin“ politikalarımızın kurbanı oldular!. Nedeni açık sanıyorum!. Niye bir türlü bitmiyor o GAP projesi dersiniz? GAP demek su-sulama demek. Yani, Dicle ve Fırat'ın barajlarda tutulan sularının sulama projeleriyle büyük ölçüde Türkiye'nin içinde kalması demek. Ama buna da, kendilerine az su kalıyor diye Araplar karşı çıkıyorlar!. Tamam, Türkiye diyor ki, „geriye kalan su size de yeter, ama bunun için sizin de suyu modern yollarla değerlendirebilmeniz lazım, yani öyle, su akar Arap bakarla olmaz bu iş“!. Fakat söylemeyle olmuyor tabii!. Nerde onlarda o yönde çaba, onlar hala petrol ve mezhep savaşlarıyla, birbirlerinin kuyusunu kazmakla meşguller!. „Hayır“ diyorlar „olmaz, öyle GAP falan diyerek suyu kendi topraklarınızda alıkoyamazsınız“!. Türkiye de, „aman ilişkilerimiz bozulmasın“, sonra „stratejik derin“ yanımız zedelenir diyerek frene basıyor!.. Konya ovasının sulanması projesi de öyle!. Araya bir Kıbrıs sorunu giriyor ve Kıbrıs'a denizin altından su göndermek projesi öncelik kazanıyor!..Biz bu gidişle o „derin hayallerimizin“ içinde kaybolup gideceğiz galiba!!.

Şunu anlamıyorum: Örneğin, Kürt petrollerinin Türkiye üzerinden dünya pazarlarına sunulabilmesi için öyle Osmanlı dönemi kardeşliğini falan temel alan „stratejik olarak derin“ özel bir politikaya ihtiyaç var mıdır? Eğer bu olay her iki tarafın da çıkarına ise zaten hayata geçer, değilse, siz istediğiniz kadar „stratejik derinlikten“ falan bahsedin kimse takmaz bunları!..Aynı şey bütün diğer ticari-ekonomik ilişkiler için de geçerlidir. Daha iyi kalitede malları daha ucuza üretilip pazarlayabiliyor musunuz siz, pazarda yer tutabilmenin özü budur artık..Ancak olayın bu özü kavranılamazsa o zaman başka şeyler öne çıkıyor ve sorun o zaman 20.yüzyıl kalıntısı bir nüfuz bölgeleri yaratma ve paylaşım mücadelesi haline dönüşüyor. Bu durumda tabii sen de, kaçınılmaz olarak, pazar payını arttırabilmek için ekonomi dışı faktörlere sarılmaya kalkıyorsun!. Aradaki tarihi-kültürel bağlar falan derken, neredeyse bunlardan bir ideoloji yaratarak insanları bu ideoloji etrafında toplanmaya çağırıp, bu arada da paylaşım mücadelesindeki gücünü arttırabileceğini düşünüyorsun!..

Almanya'yı ve AB ülkelerini ele alalım. Türkiye'nin ihracatının yarısı bu ülkelerle. Peki neden acaba? AB ile tarihi ve kültürel olarak „derin“ ilişkilerimiz var da o yüzden mi? Diğer faktörlerin yanı sıra, buralarda beş milyona yakın Türkiyeli bulunuyor da ondan.. İnsanların tüketim alışkanlıklarında kültürel faktörlerin rolü açıktır. Aynı şekilde, Orta Doğu ülkeleriyle olan ilişkiler için de geçerli bu, ama o kadar!. Tarihsel ve kültürel bağların, geçmişin altının çizilmesi, bunların öne çıkarılması elbette ki önemli; Davutoğlu'nun „stratejik derinlikli“ dış politika stratejisinin ekonomik ilişkiler açısından önemli bir işlevi var, bunu kimse inkâr edemez; ama bu kadar!. Fakat siz tutupta bu işi abartıp buralardan ideolojik takıntılar yaratmaya kalkarsanız o zaman işin rengi değişiyor ve farkında olmadan kendi yarattığımız o tutkuların esiri haline geliyoruz!.

Hani, tarım, sulama falan derken aklımıza hep GAP, Konya Ovası Projeleri falan geliyor ama, aslında olayın boyutları sandığımızdan daha da geniş. Bir de iklim değişikliğine bağlı olarak ortaya çıkan KURAKLIK sorunu var Türkiye'nin. Yapılan araştırmalara göre 2030 lara doğru gerçek bir sorun haline gelecek kuraklık. Tarım falan bir yana, su bulamayacak insanlar içmek için, şakası yok işin!.Bu öylesine ciddi bir sorun ki ne GAP Projesi, ne de Konya Ovasını Sulama Projesi falan hiç kalır bunun yanında. Su olmazsa, hangi suyu tutarak sulayacaksınız tarlaları!

Görüyorsunuz, „Yeni Türkiye“, „2023 te 500 milyar dolar ihracat“ falan derken bugün çok da uzak olmayan bir gelecekte adeta elde olanları da kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyayız..

PEKİ O ZAMAN NE YAPMALIYIZ?.

Evet, bu kadar yeter sanıyorum, nerede bulunduğumuz apaçık ortada!. Kim ne derse desin, eskiden olduğu gibi yola devam edemeyiz artık. 20.yüzyıl kalıntısı yöntemlerle, artık çok gerilerde kalan eskimiş bir paradigmayla bu gemiyi yürütmek mümkün değildir. Öyle, ayakları yere-bugüne- basmayan, dünden bugüne uzanmaya çalışırken bir türlü bugünün gerçekleriyle tam olarak buluşamayan, bir ucu ideolojik sapmalara açık „stratejik olarak derin“ politikalarla yeni Türkiye'yi inşa edemezsiniz. Hani daha, oy oranını arttırarak yeni anayasa yapımı sorununu falan halletmek vardı gündemde!. Nasıl olacak bu iş? Geçenlerde haberlerde söylüyordu, elektrikten doğal gaza kadar enerjiye de yüzde dokuz zam gelmiş. Evvelsi gün de ilaca zam gelmişti. Döviz yükseldikçe cari açık da artıyor, enflasyon da..Bu kadar açık! Senede 50-60 milyar doları-döviz olarak-enerji için dışarıya ödemek zorunda kaldığımız sürece bu çemberi kırmamız da pek öyle mümkün görünmüyor. Ya, umudu Azeri-Kürt petrollerine bağlayarak buna uygun paylaşım savaşlarına gireceğiz-bu türden mücadelelere zemin yaratma amaçlı ideolojik açılımlara kalkışacağız, ya da, oturup bu işin başka bir yolu var mı onu düşüneceğiz.

Valla bu sene izinde anamız ağladı, „Türkiye Almanya'dan daha pahalı hale gelmiş,, diyenlere ben de artık hak verdim!. Bu gidişin ikinci adımı AK Parti'nin halk desteğini kaybetmeye başlamasıdır. Öyle şakası yok bu işin. Yaşamı devam ettirme mücadelesi bu, file dolmamaya başladı mı işler değişir!..

Ne yaparsanız yapın ucuz döviz dönemi de sona erdi-eriyor artık. Gelişmiş ülkelerden gelişmekte olan ülkelere doğru akan döviz de eskisi gibi çantada keklik değil. Hem sanayileşeceksin, hem de „yüksek faiz ucuz döviz“ politikası güdeceksin bu da mümkün değil. Değil ama, öte yandan, bazı ucuz kahramanların dediği gibi öyle hemen „ben artık sanayileşmeye karar verdim, bu nedenle, enflasyon, cari açık falan dinlemeden faizleri düşürüyorum“ da diyemiyorsun!!. Ne olacak bu işin sonu? „Efendim, Merkez Bankası faizleri düşürmemiş de bütün bu belalar o yüzden geliyormuş başımıza“!!. Bazan şüpheleniyorum açıkçası!. Bu türden söylemlerle ortaya çıkanlar Türkiye'yi ve AK Parti'yi bitirmek isteyen „koalisyonun,, içerdeki uzantıları mıdır acaba diye!. Kardeşim, senede 60 milyar dolar harcıyorsun sen sadece enerjiye!. Laf değil, bu kadar parayı döviz olarak dışarıya ödemek zorundasın her yıl!. Ve bu Allahın mereti döviz ne kadar pahalanırsa senin ödeyeceğin para da-TL olarak tabii-o kadar fazla oluyor!. Sen de tutuyorsun bunu içerde maliyetlerin üzerine koyuyorsun. Mecbursun koymaya! İki yolu var bunun, ya devlet, daha önce olduğu gibi „görev zararı“ olarak karşılayacak-sübvansa edecek- bunu (!), ya da, vatandaşın ödeyeceği faturanın üzerine koyacak. Allahtan ki, AK Parti hükümeti doğrusunu yapıyor da öyle hasır altına itmiyor işi; açık açık söylüyor vatandaşa. E, hal böyle iken sen hala „sıfır faizden,, bahsediyorsun!. Üstelik bunu, „İslamda faiz haramdır zaten“ diyerek ideolojik bir kılıfa da sokmaya çalışarak AK Partili dindar insanları dinsel bir ideolojiyle avutmaya çalışıyorsun! Bu nedir biliyor musunuz!!. Mantık şu: „Ne olacak efendim, bu millet nasıl ki o kadar yıl devlete-devlet sınıfına çalışmış, devletçi burjuvazinin sermaye biriktirmesi için yolunmuşsa, şimdi biraz da vatan millet için (Anadolu burjuvalarının birikimi için !) dışını sıksın! İşte bu mantık AK Partiyi bitirir; sadece AK Parti'yi de değil, Türkiye'yi de!. Allahtan ki, şu ana kadar bunlara pek yüz verilmedi!. Hani Babacan'ı falan bile „paralelci“ olarak damgalayıp kendileri oturmak istediler ekonomi yönetiminin başına ama, Allaha şükürler olsun ki „evdeki hesapları çarşıya uymadı“!! Ama her an tetikteler ve bir açık kolluyorlar kurtarıcı olarak sahneye çıkabilmek için, bunu da bilelim!. Bütün umutları Azerbaycan ve Kürt petrolerinde olan bu çevrelerin Davutoğlu'nun „stratejik derinlikli“ düşüncelerinden „emperyal“ bir Türkiye için „yeni tipten“ politikalar üretmeye çalıştıklarını unutmayalım

NEDİR BİZİM DERDİMİZ, AÇIK KONUŞALIM, BİZİ DÜRTEEN ENERJİ SORUNU MUDUR?..

Bakın, hep altını çizme ihtiyacını hissediyorum, 21.yüzyılda yaşıyoruz artık, uyanalım!. „Misak-ı Milli“, „eski Osmanlı hinterlandına sahip çıkmak“ falan deyip duruyoruz!!. Bu türden paradigmatik bir politikanın tarihin „derinliklerinden“ gelen gerekçelerini arayıp duruyoruz, nedir bizim derdimiz Allah aşkına? İslam ükeleriyle, Orta Doğu'yla olan ekonomik, ticari ilişkileri geliştirmekse mesele tamam, ama, bu durumda rahat olmamız gerekir. Ortak kültür, aynı dine sahip olmanın verdiği ortak değerler zaten bellidir. Yapılacak iş, son yüz yılda Oryantalizmin ördüğü duvarları aşmak, aradaki yabancılaşmayı ortadan kaldırmaktır ki, zaten AK Parti hükümeti de bunu çok güzel yapıyor. Davutoğlu politikalarının „stratejik derinliğini“ burada arayacaksa mesele yok, bu konuda aynı görüşteyiz. Ama yok eğer bunlar bahane ise, mesele bunun ötesinde petrol ve doğal gaz meselesi ise, mesele, „Osmanlı kardeşliğini“ falan bahane ederek (AK Parti ideoloğluğuna soyunan bazılarının iddia ettikleri gibi) yeni bir „paylaşım savaşının“ içine girmekse, o zaman işin rengi değişiyor!.

Açık konuşalım demiştik!. Hiç kimse boşuna heveslenmesin, „yeni bir paylaşım savaşından“ falan medet ummak hikayedir artık!. Bu türden çabaların astarı yüzünden pahalıya oturur, oturuyor da zaten!. Ha, Kürt petrolünün Türkiye üzerinden Avrupa'ya satılması falan başkadır. Normal bir ticari ortaklıktır bu. Ancak, meseleyi bunun ötesine götürerek olayı „emperyal“ bir Türkiye'nin „genleşme“ faaliyeti olarak algılayıp Ortadoğu'ya bu gözle yaklaşmak ise apayrı bir olaydır!..Bu durumda, olup bitenleri 20.yüzyıl mantığıyla yeni bir „paylaşım mücadelesine“ indirgeriz ki, böyle bir anlayışın sonu felakettir!. Türkiye'nin yükselişini „Kapitalizmin Gelişmesinin Eşit Oranda Olmaması Kanunu“ kapsamında değerlendirerek, olup bitenleri, bir zamanlar Almanya'nın yükselişi mantığıyla ele almaya çalışmak bütün bir süreci çıkmaza sokar. Bu nedenle, önce şu gerçeğin altını bir kere daha çizelim. Yeni bir „paylaşım savaşı“ peşinde olanlar, etrafında olup bitenleri bu gözle

değerlendirenler yanılıyorlar. Ne Arap Baharı, ne Mısır, Suriye olayları, ne de bugünkü İŞİD, ya da PKK sorunu yeni bir paylaşım savaşı boyutuyla ele alınarak açıklanamaz. İşi bu noktaya indirgeyerek açıklamaya kalkmak, bu türden bir paradigma içinde çözüm yolları aramak daha başından meseleyi çıkmaza sokmaktır. Çünkü, bu durumda bütün olup bitenleri dış güçlere bağlarsın ki buradan bir yere varılamaz!.

Siz hiç, „yeni bir paylaşım savaşının ortasında bulunduğumuzu“ düşünen, olup bitenlere bu açıdan baktıkları için, Arap ve Kürt petrollerinin hayaliyle gözlerine uyku girmeyen çevrelerin ağzından enerji sorununun çözümlenmesi için bir kere bile olsa yenilenebilir enerji konusunda bir söz işittiniz mi?..

Unutun bunları unutun, sadece bu türden rüyaları değil, bütün o ideolojik çözüm yollarını falan da unutun. 21.yüzyıl da bu türden ham hayallerle bir yere varılamaz artık! „Emperyal, tam bağımsız Türkiye“ imiş, „genleşecekmişiz“! Allah akıl versin diyelim, başka ne denir ki!

GÜCÜNÜ TARİHTEN VE COĞRAFYADAN ALAN „STRATEJİK OLARAK DERİN“ BİR ANLAYIŞI ŞU ANIN GERÇEKLİĞİYLE BAĞDAŞTIRACAK STRATEJİK OLARAK DERİNLİĞİ OLAN BİR ÇÖZÜM ÖNERİSİ..

Türkiye'nin gelişmesinin, ilerlemesinin yolunun, son tahlilde, katma değeri yüksek mallar üretimine bağlı olduğunu, ama bu da yeni bilgiler üretebilme yeteneğiyle ilişkili olduğu için, yakın gelecekte işimizin biraz zor olacağını, çünkü ülkemizde halâ pozitivist bir eğitim sisteminin bulunduğunu ve bunun yerine ne koyacağımızı bile bilmediğimizi söylemiştik!.Bu yönde atılacak adımların ancak orta ve uzun vadeli olarak işe yarayacağını altını çizerek, „o zaman ne kalıyor geriye, ne yapacağız“ diye sormuştuk!..

Nereye elimizi atsak kuruyor galiba! Cari açık sorunu dedik, bunun için „stratejik olarak derin“ politikalarla „Misak-ı Milli'ye“ Kürt petrollerine falan sarıldık engeller çıktı! „Tarım ülkesiyiz“ dedik, tarım politikalarımızın yetersiz kaldığı anlaşıldı..Şakası yok, Avrupa'da en pahalı eti Türkiye yiyor, süt ürünleri desen onlar da öyle. Allahtan reva mı bu! Üstelik bir de şimdi KURAKLIK belası çıktı başımıza, evet ne yapacağız?

İşte geldik meselenin canalcı noktasına:

Bence bugün Türkiye'nin karşısına çıkan sorunları aşarak içine girilen dar boğazdan çıkabilmesi için önünde bir tek yol var: YENİLENEBİLİR ENERJİ alanında bir seferberliğe girmek!..

Bakın, bu alanda, sadece devlet politikası olarak bir hamle yapmaktan falan bahsetmiyorum, SEFERBERLİK bambaşka bir kavramdır!..Bu konuyu, Türkiye için "stratejik derinliği" olan bir konu olarak ele alıyorum ben.. Bu nedenle, bu alanda öyle şu an olduğu gibi basit teşvik tedbirleriyle falan yetinilemeyeceğinin altını çizmek istiyorum..Faizsiz krediden, bedava alan tahsis etmeye, alım garantisinden, örneğin yirmi yıl vergiden muafiyete kadar radikal tedbirlerle birlikte yürütülecek bir devlet ve sivil toplum projesinden bahsediyorum, bu alanda bir yatırım seferberliğine ihtiyaç olduğunu söylerken kollektif bir ayağa kalkıştan bahsediyorum...Köy köy, kasaba kasaba insiyatifler, kooperatifler kurmak gerektiğinden; insanların, böyle bir projeye “bu benim işimdir” diyerek büyük bir motivasyonla sarılır hale getirilmesinden bahsediyorum...Bütün bu sivil toplum insiyatiflerinin devlet tarafından teşvik edilmesi gerektiğini, hiçbir insiyatifin başıboş bırakılmayarak vatandaşın, hem kendi enerji ihtiyacını karşılaması, hem de her türlü tasarrufunu değerlendirmesi için devletin vatandaşa adeta garanti vermesi gerektiğini söylüyorum..Yani, topyekün bir kalkışmadan-bu anlamda bir SEFERBERLİKTEN bahsediyorum!. Ve diyorum ki, bakın o zaman neler oluyor bu ülkede!..

Ne olacak kardeşim, şu Allahın belası “cari açık” sorunu hallolana kadar hiç vergi alma bu işten!..Bu durumda bile devlet gene kazançlı olacaktır. Düşünsenize şöyle bir, devletin hiç vergi almaması durumunda bile dışarıya giden o 60 milyar doların yurt içinde kalacağını düşünsenize!..

İşte, Türkiye için, geçmişi bugüne bağlayacak "stratejik olarak derin" düşüncelerin bugüne ilişkin bağlantı noktası budur!. İşi hayallere ve ideolojik saplantılara, 20.yüzyıl kalıntısı düşüncelere bırakmadan günümüzle bağlantılı hale getirebilmenin yolu budur!..¹²

Peki ama bu mümkün müdür? Uzun lafa hiç gerek yok!. Bakın size bu konuda yapılan bir çalışmanın linkini veriyorum (<http://www.aktolga.de/z1.pdf>). Şüphesiz, daha iyisi her zaman mümkün; ama benim şimdiye kadar rasladığım en kapsamlı çalışma bu. Sadece bu çalışmaya şöyle bir göz attığınızda bile yenilenebilir enerji alanında bir seferberlikten bahsederken hiçte öyle hayalci olmadığımızı göreceksiniz..

O kadar heyecan verici bir alan ki bu. Konu sadece enerji üretimiyle falan da sınırlı değil. Bir de işin TASARRUFU TEŞVİK VE TASARRUFLARI YÖNLENDİRME yönü var. Eskiden vatandaş ne yapardı, üç beş kuruş tasarrufu varsa bunları bankaya koyar ek gelir için bir miktar faiz elde etmeye çalışırdı. Şimdi artık bu dönem sona erdi. Siz bakmayın “Türkiye’deki faizler çok yüksek” diyenlere, nasıl yüksekmiş ki faizler, yüzde dokuz buçuk enflasyon olan bir ülkede en fazla yüzde sekiz buçuk faiz alabiliyorsun bankalardan!..Yani, alacağınız faiz her durumda enflasyonun altında kalıyor. Böyle bir ülkede tasarruf olur mu? Ya o “bireysel emeklilik” projesi, enflasyon denilen canavar onu da alıp götürmüyor mu?

Ama düşünün, her evin çatısına güneş enerjisini elektrik enerjisine çeviren bir güneş paneli konmuş ve herkes kendi elektriğini kendisi üretiyor, inanın bu mümkündür! Herkesin kendi elektriğini kendisinin ürettiği bir Türkiye düşünün, bundan daha müthiş bir tasarruf olur mu.. Ama, olayın boyutları bu kadarla da sınırlı değil. Düşünün ki her köyde, her açıdan devletin de desteklediği bir kooperatif kuruluyor ve köyün uygun yerlerine, tarıma elverişli topraklara dokunmadan bu türden paneller, ya da rüzgar gülleri yerleştiriliyor. Müthiş birşey değil mi bu!. Anadolu’nun her yanında çorak topraklar, dağlar, tepeler dolu!..Donatın buraları güneş panelleri, ya da rüzgar gülleriyle ne olacak ki!..

Sadece bu da değil, linkini verdiğim çalışmayı okurken göreceksiniz boğazlardaki akıntılardan bile elektrik enerjisi elde etme potansiyelleri var Türkiye’nin. “Kanal İstanbul” projesi diyoruz, bu bile bütün diğer kullanım alanlarının yanı sıra başlı başına bir enerji kaynağı olarak kullanılabilir..Tek ki biz isteyelim ve uyanalım..

Güneş panelleri alanında en ucuz teknoloji Çin’de yanılmıyorsam. Oturun masaya ve bunların Türkiye’de üretilmesi için gerekli anlaşmaları imzalayın hemen. Nasıl ki o füzelerin Türkiye’de üretilmesini şart koşunuz, bunu da öyle yapın. Önce böyle bir başlayın bakalım. Sonra daha başka fabrikalar da kurma olanağı çıkar ortaya. Rüzgar gülleri de öyle. Bu alanda da eğer Türkiye’deki potansiyel yeterli değilse, gerekiyorsa Almanlarla işbirliği yapın. Yani, iş yapmak, problem çözmek istedikten sonra bunun yolu açıktır. Bakın göreceksiniz girin bu yola bir kere, ne İŞİD çıkacaktır önünüze, ne de başka birşey!! Ne uğraşıyorsunuz elalemin petrolüyle falan, gelirse gelir eyvallah dersiniz biter; ama siz önce kendinize 21.yüzyıla uygun bir master plan yapın bakalım.

¹² <http://www.yenisafak.com/ekonomi/enerjide-5-yilda-bir-yunanistan-harcadik-689691>

EK:

Bölgelere göre Dünya Ekonomisinin Büyümesi				
(10 Yıllık Ortalamalar; Değişimler % olarak ve fiyat oynamalarından arındırılmış)				
Bölgeler/Ülkeler	1980-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2014⁴
Endüstri Ülkeleri ¹	3,0	2,7	1,7	2,0
Gelişmekte olan Ülkeler	3,8	3,9	6,1	6,3
-BDT/Rusya	3,5	-5,0	6,0	4,3
-Asya ² toplam	6,9	7,4	8,2	8,2
• Çin	9,7	10,0	10,3	9,1
• Hindistan	5,6	5,7	7,0	8,1
-Latin Amerika	2,1	3,0	3,1	4,8
-Afrika ³	2,5	2,1	5,6	5,2
-Dünya	3,3	3,2	3,6	4,1
Kaynak: IMF, World Economic Outlook, Database verilerine göre Z., Zeitschrift Marxistischer Erneuerung, Nr. 89-März 2012, Frankfurt/M tarafından hesaplanmıştır.				
¹ „Asya Kapları“ diye anılan ülkeler dahil olmak üzere				
² Asya'nın Endüstri Ülkeleri hariç				
³ Sahranın Güneyinde kalan Ülkeler				
⁴ Ocak 2012'deki tahminlere göre				

Bölgelere Göre Dünya Üretimi; Dönemdeki Aktüel US-Dollar(\$) ve Satın Alma Paritelerine (SAP) göre Kıyaslamalar

	1980		2012	
	Dünya GSYH'deki % olarak Payı		Dünya GSYH'deki % olarak Payı	
Bölgeler/Ülkeler	GSYMH / US- \$	GSYMH / SAP¹	GSYMH / US- \$	GSYMH / SAP¹
Endüstri Ülkeleri toplam	76,2	69,0	63,2	50,0
• ABD	26,0	24,6	21,0	18,7
• AB	34,1	31,4	25,1	19,5
• Japonya	10,0	8,6	9,2	5,5
Gelişmekte olan Ülkeler toplam	23,8	31,0	36,8	50,0
-BDT/Rusya	5,1 ²	5,9 ²	3,8	4,3
-Asya toplam	6,2	8,0	16,7	26,1
• Çin	1,9	2,2	10,5	15,1
• Hindistan	1,7	2,5	2,7	5,9
-Latin Amerika	7,9	11,3	8,0	8,7
-Afrika	2,6	2,6	1,8	2,1
	10.710 (US \$)	11.318 (US-SAP)	73.741 (US-\$)	82.827 US-SAP

¹ SAP= Satın Alma Pariteleri: Ülkelerin Gayrisafi yurtiçi Hasıllarında (GSYH) yer alan, değişik para birimleri ile ifade edilen yaratılmış değerleri birbirleri ile mukayese edilebilir hale getirmek için, bu değerler US-Dollar'a çevriliyor. Burada bir defa ilgili döviz kurları kullanılır (aktüel US\$); Dollar'ın söz konusu ülkelerin ulusal para birimlerinde satın alma gücü yada karşılık değeri farklı olduğu için ilgili ulusal fiyatlar, söz konusu satın alma ilişkileri temel alınarak hesaplanır: Bu, SAP-Dollar bazında değerlendirilen fiktif bir GSYH ortaya çıkarır.

² 1992

Kaynak: IMF, World Economic Outlook, Database verilerine göre Z., Zeitschrift Marxistischer Erneuerung, Nr. 89-März 2012, Frankfurt/M tarafından hesaplanmıştır.

Dünya Ticareti

Meta ihracının değerleri ve seçilmiş bölge ve ülkelerin % olarak payları
(zamanına göre aktüel US-Dollar bazında)

Bölge / Ülke	2000		2010	
	US-\$ Milyar	Payı (%)	US-\$ Milyar	Payı (%)
Kuzey Amerika toplam - ABD	10.225 782	19,0 12,1	1.946 1.278	12,8 8,4
Güney ve Orta Amerika toplam -Brazilya	198 55	3,1 0,9	577 202	3,8 1,3
Avrupa toplam -AB toplam -Almanya	2.634 2.453 552	40,8 38,0 8,6	5.632 5.153 1.269	37,0 33,8 8,3
BDT toplam -Rusya	146 106	2,3 1,6	588 400	3,9 2,6
Afrika toplam -Güney Afrika Cumhuriyeti	149 30	2,3 0,5	508 82	3,3 0,5
Orta Doğu	268,0	4,2	895,0	5,9
Asya toplam -Japonya -Çin/Honkong -Hindistan	1.837 479 249 / 203 42	28,5 7,4 3,9 / 3,1 0,7	5.072 770 1.578 / 401 220	33,3 5,1 10,4 / 2,6 1,4
Dünya	6.456	100	15.237	100

Kaynak: WTO, International Trade Statistics 2011, Appendix: Historical Trends verilerine göre Z., Zeitschrift Marxistischer Erneuerung, Nr. 89-März 2012, Frankfurt/M tarafından hesaplanmıştır.

Uluslararası Direk Yatırımlar

Yıllık Giriş ve Çıkışlar (Milyar US-\$ olarak)

Bölgeler/Ülkeler	Girişler		Çıkışlar		Girişlerin Çıkışlara Oranı	
	1991/1996 ¹	2010	1991-1996	2010	1991-1996	2010
Dünya	254	1.244	280	1.323	110 ³	106 ³
Endüstri Ülkeleri	154	602	240	935	156	155
Gelişmekte olan Ülkeler	92	574	39	378	42	66
Afrika ²	3	38	2	3	-	-
Latin Amerika	27	159	6	76	2	48
Asya -Çin -Hindistan	60 25 1	359 106 27	32 3 0	245 68 15	53 12 -	68 64 55
BDT	8	64	0	61	-	95

¹ Yıllık ortalamalar

² Sahranın Güneyinde kalan Ülkeler

³ Dünya ölçüsünde giriş ve çıkışlar aslında eşit olmalı; aradaki farklar istatistik hatalardan ileri gelmektedir.
Kaynak: UNCTAD, World Investment Report verilerine göre Z., Zeitschrift Marxistischer Erneuerung, Nr. 89-März 2012, Frankfurt/M tarafından hesaplanmıştır.